

Identify and explain the context components affecting the establishment of an entrepreneurial university (by a Meta Synthesize approach)

S. Jamileh Modarresi Saryazdi 1, Abbas Abbas pour 2, Asiyeh S. Modarresi Saryazdi 3

¹ Member Faculty, Department of Humanities, Technical and Vocational University (TVU), Yazd, Iran and PhD in Educational Management, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.

² Professor in Human Resource Management, Faculty of Psychology and Educational Sciences, Allameh Tabatabai University, Tehran, Iran.

³ PhD in Curriculum Planning, Department of Humanities, Technical and Vocational University (TVU), Yazd, Iran.

10.22080/eps.2023.22106.2056

Date Received:

2021-08-10

Date Accepted:

2023-02-16

Keywords:

Components
Entrepreneurship
Meta Synthesize
entrepreneurial
university

Abstract

The purpose of this study is to investigate and explain the development parameters of the entrepreneurial university in the field of undergraduate preparation, which uses the Meta Synthesize method as a suitable method to achieve a comprehensive combination of parameters based on the qualitative translation of the studies. For this purpose, after initial library studies, 628 researches were conducted and 123 selected researches were selected during the years 1998 to 2021; to study and express the components that could have paved the way for the realization of an entrepreneurial university; it was done under the heading of context preparations. The result is the identification of 7 components: entrepreneurial structure, entrepreneurial culture, role models and support mechanisms, motivation, networking, entrepreneurship development in the education and learning system (Entrepreneurial education) was the internationalization and establishment of an evaluation and development system, the dimensions of which were examined in various researches and prioritized according to Shannon test. Based on this, the components of entrepreneurial culture - networking, role models and support mechanisms - Motivation has been a high priority. The results show the concepts of entrepreneurship education and human resource development- interaction of university, industry, business and government- university support programs- cultural integration- development of entrepreneurial spirit and attitude-flexible and organic structure- creating individual and organizational networks and components Patterns of role and support-motivational mechanisms, entrepreneurship development in education and learning and entrepreneurial culture have been given high priority. This study provides valuable information for the development of entrepreneurial university by in-depth and systematic study of related literature. It provides a valuable basis for achieving entrepreneurial university pathways and future research direction.

Corresponding Author: Asiyeh S. Modarresi Saryazdi

Email: Asiyeh_modarres@yahoo.com

Address: Technical and Vocational University (TVU), Yazd, Iran

شناسایی و تبیین مؤلفه های زمینه ای موثر بر ایجاد دانشگاه کارآفرین (با رویکرد فراترکیب)

سیده جمیله مدرسی سریزدی، عباس عباس پور، آسیه السادات مدرسی سریزدی

۱. دکتری تخصصی مدیریت آموزشی، دانشگاه علامه طباطبائی تهران و عضو هیات علمی، گروه علوم انسانی، دانشگاه فنی و حرفه ای، یزد، ایران
۲. استاد تمام گروه مدیریت آموزشی، دانشکده روانشناسی و علوم تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی، تهران، ایران
۳. دکتری تخصصی برنامه ریزی درسی، گروه علوم انسانی، دانشگاه فنی و حرفه ای، یزد، ایران

10.22080/eps.2023.22106.2056

تاریخ دریافت:	۱۴۰۰/۰۵/۱۹
تاریخ پذیرش:	۱۴۰۱/۱۰/۲۷
چکیده:	هدف از پژوهش حاضر بررسی و تبیین پارامترهای توسعه دانشگاه کارآفرین در بعد آمادگی های زمینه ای است که از روش فراترکیب به عنوان یک روش مناسب برای دستیابی به ترکیب جامعی از پارامترها بر اساس ترجمان کیفی مطالعات مورد نظر استفاده شده است. بدین منظور پس از مطالعات اولیه کتابخانه ای از ۶۲۸ پژوهش انجام شده و انتخاب ۱۲۳ پژوهش منتخب طی سال های ۱۹۹۸ تا ۲۰۲۱ نسبت به بررسی و بیان مؤلفه هایی که می توانست زمینه ساز تحقق دانشگاه کارآفرین گردد؛ تحت عنوان آمادگی های زمینه ای اقدام شد. نتیجه حاصل، شناسایی ۷ مؤلفه: ساختار کارآفرینانه، فرهنگ کارآفرینانه، الگوهای نقش و مکانیزم های حمایتی، انگیزشی، شبکه سازی، توسعه کارآفرینی در آموزش و یادگیری (آموزش کارآفرینانه)، بین المللی سازی و استقرار سیستم ارزیابی و توسعه بود که ابعاد آن در پژوهش های مختلف مورد بررسی قرار گرفت و بر اساس آزمون شانون اولویت بندی شد. بررسی نتایج حاصل نشان می دهد مفاهیم آموزش کارآفرینی و توسعه نیروی انسانی- تعامل دانشگاه، صنعت، کسب و کار و دولت - برنامه های حمایتی دانشگاه- یکپارچه سازی فرهنگی - توسعه روحیه و نگرش کارآفرینانه - ساختار منعطف و ارگانیک - ایجاد شبکه های فردی و سازمانی و همچنین مؤلفه های الگوهای نقش و مکانیزم های حمایتی - انگیزشی، توسعه کارآفرینی در آموزش و یادگیری و فرهنگ کارآفرینانه از اولویت بالایی برخوردار بوده است. این پژوهش با مطالعه عمیق و نظام مند ادبیات مربوط، مبنای ارزشمندی را برای دستیابی به راه های تحقق دانشگاه کارآفرین و مسیر تحقیقاتی آینده فراهم می کند.
کلیدواژه ها:	مؤلفه ها کارآفرینی فراترکیب دانشگاه کارآفرین

نویسنده مسئول: آسیه السادات مدرسی سریزدی

ایمیل: asiye_modarres@yahoo.com

آدرس: یزد، آزادشهر، دانشگاه فنی و حرفه ای، آموزشکده فنی و حرفه ای دختران یزد

Extended abstract

This research, with a Meta- Synthesize approach, seeks to provide a comprehensive picture of the components that have been identified and categorized under the title of background preparations for the development of an entrepreneurial university, so that it can be used as a suitable model for interested people and administrators to establish an entrepreneurial university. The method used in the present research is the Meta- Synthesize method. In recent years, the need to combine qualitative research in order to understand the field of study has become a vital necessity. And several methodological approaches have been presented to achieve this goal. In order to achieve the goals of this research, the seven-step method of Sandelowski & Barroso (2007) was used. In this research, secondary data called past documents have been used to collect information. These documents include all the researches that have been done and available in the field of Entrepreneurial University. As a result of searching and checking different databases, journals and search engines and using the opinion of experts based on the desired keywords, 628 articles were found and after removing duplicate and low-quality articles, 437 articles were selected and finally after qualitative review of articles, 123 articles were selected. The article was selected for this research during the years 1998 to 2021. The result was the identification of 7 components: entrepreneurial structure, entrepreneurial culture, role models and support mechanisms, motivation, networking, entrepreneurship development in education and learning (entrepreneurial education), internationalization and the establishment of the evaluation and development system, the dimensions of which were in Different researches were examined and prioritized based on Shannon's test. Examining the results shows the concepts of entrepreneurship education and human resource development - university, industry, business and government interaction - university support programs - cultural integration - development of entrepreneurial spirit and attitude - flexible and organic structure - creation of individual and organizational networks and components role models and support-motivational mechanisms, entrepreneurship development in education and learning and entrepreneurial culture has been of high priority. As a result, identification of 7 components: entrepreneurial structure, entrepreneurial culture, role models and support, motivational, networking It was the development of entrepreneurship in education and learning (entrepreneurial education), internationalization and establishment of the evaluation and development system, whose dimensions were examined in various researches and prioritized based on Shannon's test.

A review of the literature of the entrepreneurial university shows; The first researches in this field have mostly sought to provide a definition of entrepreneurial university, in which researchers have explained the concept of entrepreneurial university. In subsequent researches, researchers have focused their attention on investigating the factors affecting the entrepreneurial university. In this research, the main organizational, managerial factors and related matters of the Entrepreneurial University have been analyzed. The effect of entrepreneurship on university activity is also one of the topics in which researchers explain how the development of an entrepreneurial university affects traditional activities. The role of universities in the development of the local ecosystem and measuring the performance of the entrepreneurial university and examining the challenges of the entrepreneurial university are also among other topics that have been addressed and finally the researches that have addressed the development of entrepreneurial universities and presented the consequences of that. The research summarized in the form of a systematic literature review also led to the development of a broad and comprehensive view on entrepreneurial universities; In such a way that we have seen many studies conducted by experts in this regard, which has resulted in the presentation of systematic theories in the field of entrepreneurial university. However, despite the accumulation of studies in the field of Entrepreneurial University, there is still not much agreement about the components, components and activities of this university, and a specific and precise definition of Entrepreneurial University, which includes all the dimensions and operational components of this university, has not been provided. Schmitz et al. (2017), Sperrer et al. (2016), Markuerkiaga et al. (2017), Fitcher et al. (2017), Wright et al. (2017), Etzkowitz (2017), Modarresi et al. (2019)

...). In this research, an attempt has been made to identify and analyze the components for the background preparation in the establishment and establishment of an entrepreneurial university and the realization of entrepreneurship in the university. And related components and factors should be identified and presented in an integrated and coherent manner. The use of meta-synthesize method in this research helped to identify and systematize a wide range of components of entrepreneurial university to introduce parameters related to field preparations. Our new classification from the previous research led to the identification of 7 key components, including entrepreneurial structure, entrepreneurial culture, entrepreneurial development in education and learning, modeling and motivational-supportive mechanisms, networking, internationalization and the establishment of the evaluation and development system, which is under The title of background preparations was introduced. And related components and factors should be identified and presented in an integrated and coherent manner. The use of meta-combination method in this research helped to identify and systematize a wide range of components of entrepreneurial university to introduce parameters related to field preparations. These components have been supported by researchers in various studies. The research support of each of the identified components and concepts and characteristics is stated in table (1). In the review of the previous literature, the level of researchers' support for each of the codes or characteristics, concepts and components was determined, and with the help of Shannon's entropy method, their priority was determined based on the level of researchers' support.

The investigation shows that the fundamental changes in the internal system of the university require the necessary preparation for the establishment of an entrepreneurial university and the realization of entrepreneurship in the university. which is necessary to facilitate the flow of entrepreneurship in the university. The university should pay attention to the flow of innovation by creating a flexible and organic structure and provide the context for innovative and entrepreneurial activities of the organization. Culture is an essential part of this flow and it is not possible to follow the path of entrepreneurship in the university without paying attention to the governance of the entrepreneurial culture in the university. Entrepreneurial organizational culture must be present at all levels of the organization. In this context, efforts should be made to change the morale and attitude of the members of the organization. Paying attention to the education parameter in order to cultivate and develop and improve human resources is one of the necessities of the university development process. The university should provide the opportunity to provide the necessary training in order to change the culture, attitude and learn knowledge and skills, and by providing entrepreneurial training programs and changes in the curriculum with an entrepreneurial approach and entrepreneurial educational content, it should provide the necessary grounds for the development and improvement of the university's human resources.

In this study, the identified components; It is considered as the increasing or inhibiting parameters of entrepreneurial behavior in the university, which lays the foundation for the entrepreneurial activities of the university to provide the conditions for becoming an entrepreneur of the university and carrying out the entrepreneurial activities of the university with fundamental changes in the system and creating the necessary preparations. In this research, the above components have been made with the understanding of parameters such as strategy, management, internal capacities and environmental conditions as strategic drivers, and factors have been mentioned under the title of background factors or background (basic) preparations, and the amount of research support The previous ones about each of them as the parameters that pay attention to has a fundamental role for the university to become an entrepreneur and is necessary for the realization of entrepreneurship in the university; Is expressed. According to the model presented in this research, universities can be considered entrepreneurs to some extent according to their attention to each of the mentioned parameters. In line with the ideal entrepreneurial university, university management should avoid adopting a "one size fits all" approach (Clark, 2001). Higher education is not uniform. There are significant differences between the higher education

systems of different countries and even between institutions in the same educational system, which should be taken into account in the course of university entrepreneurship.

The comprehensive and comprehensive attention of the current research to all the fundamental components of entrepreneurship in the university, including the highly cited and important components as well as the less cited components in the research literature, confirms the comprehensive, accurate and comprehensive attention and understanding of this research and its holistic view of the opinions The various presented and its summation in a new format provide a valuable basis for achieving the ways of realizing the entrepreneurial university and the future research path.

مقدمه :

در سال‌های اخیر، اقتصاد دانش‌بنیان نوین، نقش محوری مأموریت سوم دانشگاه‌ها را در رابطه با روند انتقال دانش به‌عنوان نیروی محرکه تسهیل نوآوری و تأثیر بر نوآوری و توسعه اقتصادی، اجتماعی جوامع مورد توجه قرار داده، دانشگاه‌ها به ابزار مهمی در تسهیل اقتصاد مبتنی بر دانش مبدل شدند تا از طریق سه مأموریت آموزش، تحقیق و کارآفرینی از تولید و بهره‌برداری از دانش حمایت نموده، با تقویت کارآفرینی دانشگاهی در میان اعضای هیئت‌علمی، توسعه اقتصادی و اجتماعی جوامع را موجب گردند (Markuerkiaga et al., 2014). این امر ایجاد دانشگاه‌هایی را به نام دانشگاه کارآفرین مورد توجه قرار داد. به اعتقاد روتر (۲۰۱۶) کسب و کارهای مبتنی بر دانش، در کنار دانشگاه‌های کارآفرین می‌توانند باعث کارایی و دوام شوند. چرا که دانشگاه‌های کارآفرین به دنبال تجاری سازی دانش هستند و در تلاشند دانش قبلی تولید شده را بهبود بخشند (Pazirofteh et al., 2020). بر این اساس در خصوص چگونگی تغییر دانشگاه‌ها به دانشگاه کارآفرین پژوهش‌های متعددی صورت گرفت که بررسی و مطالعه ادبیات پژوهش در مورد دانشگاه کارآفرین بیانگر دیدگاه‌های مختلف در خصوص مؤلفه‌های مؤثر بر ایجاد و توسعه این دانشگاه است. مؤلفه‌هایی که توجه به آن می‌تواند در تنظیم روابط کاری و تحول دانشگاه‌ها از نقش سنتی به کارآفرین مؤثر باشد. بررسی‌ها در مورد دانشگاه کارآفرین نشان می‌دهد؛ با وجود مطالعات گسترده در این خصوص، موضوع دانشگاه کارآفرین هنوز دارای ابهام است، به‌نحوی که تحقیقات انجام‌شده تاکنون نتوانسته منجر به ارائه راه‌کار عملی مناسب و جامع برای اجرایی شدن موضوع این دانشگاه و حل چالش‌های آن شود (Modarresi et al., 2020)؛ و این حوزه تحقیقاتی از نظر برخی پژوهشگران (Nelles & Vorley (2011), Guerrero & Urban (2013), Schmitz et al. (2017)) هنوز غیر منسجم، تقسیم شده و پراکنده بوده و دارای مسائل بی‌نظیری است که انجام برخی تحقیقات بیشتر و جمع‌بندی آن‌ها در قالب پژوهش‌های ترکیبی برای بیان دیدگاه جامع را ضروری ساخته است. لذا این پژوهش با بررسی و مطالعه ۱۲۳ پژوهش انجام شده در زمینه موضوع حاضر و شناسایی و دسته‌بندی مؤلفه‌های مؤثر بر دانشگاه کارآفرین درصدد است مشخص نماید چه اقدامات اساسی در دانشگاه صورت گیرد که آمادگی لازم برای کارآفرین شدن و تحقق موضوع دانشگاه کارآفرین تسهیل گردد؟ این پژوهش با رویکرد فراترکیب بدنبال ارایه تصویری جامع از مؤلفه‌هایی تحت عنوان آمادگی‌های زمینه‌ای برای توسعه دانشگاه کارآفرین است تا بتواند به عنوان الگویی مناسب مورد استفاده علاقمندان و مدیران جهت استقرار دانشگاه کارآفرین قرار گیرد.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش :

از اوایل دهه ۱۹۸۰، دانشگاه‌ها به عنوان موسسات کارآفرینی پذیرفته شدند و پژوهش‌ها به نقش موسسات آموزش عالی در رشد اقتصادی و تغییرات اجتماعی پرداختند (Guerrero et al., 2016). که بیانگر تأثیر دانشگاه‌ها بر ایجاد شغل، انتقال دانش و افراد تحصیل کرده است. دانشگاه‌ها برای دستیابی به آرمان‌های کارآفرینی خود به انجام فعالیت‌های مختلفی از جمله همکاری تحقیقاتی با صنعت، برنامه‌های ثبت اختراع، ایجاد ایده در شرکت‌های جدید، ارائه آموزش کارآفرینی و تربیت افراد ماهر و ایجاد شرکت‌های زایشی پرداخته و خواهان توانمندی در زمینه‌های نوآوری و توسعه اقتصادی شدند که درک نقش آنها به عنوان عامل تغییر در جامعه رقابتی امروز بسیار حیاتی است (Fayolle., & Redford, 2018). امروزه ادبیات دانشگاه کارآفرین به سرعت در حال گسترش است؛ توزیع آموزش، محدودیت و کاهش بودجه دولتی، رقابت جهانی و تقاضاهای متغیر اقتصاد دانش محور موجب شده است مؤسسات آموزش عالی بیشتر به توسعه اقتصادی و انجام فعالیت‌های کارآفرینانه توجه داشته باشند (Tunio, 2020) زیرا آنها باید ارزشی را که برای جامعه به وجود می‌آورند اثبات کنند تا بتوانند سهم خود را از منابع فزاینده کمیاب دریافت کنند (Urbano et al., 2017). به ویژه آنکه اخیراً با همه‌گیری COVID-۱۹، دانشگاه‌ها با فشار و انتظارات بیشتری مواجه شده‌اند. در همین خصوص گزارش‌های متعددی نشان می‌دهند که کمبودهای مالی در نتیجه رکود اقتصادی ناشی از همه‌گیری، به یک مشکل جدی برای دانشگاه‌ها در بسیاری از کشورها تبدیل خواهد شد (Liu & van der Sijde, 2021). مطالعات مختلف در زمینه دانشگاه کارآفرین مؤید تلاش برای شناسایی جنبه‌های مختلف این دانشگاه و تحقق امر کارآفرینی در دانشگاه در جامعه رقابتی امروز است که هم نفع خود و هم جامعه را موجب گردد تا بتواند سهم خود را از منابع فزاینده کمیاب دریافت کند که این ایده را قوت می‌دهد؛ تفکر و رفتار کارآفرینانه به احتمال، مهارتی خواهد بود که برای پیمایش در چنین محیط‌هایی ضروری است (Urbano et al., 2017) و عوامل مختلف نظیر انعطاف پذیری، سازگاری، رهبری قوی و بالاتر از همه، یک محیط تشویق‌کننده و حامی فرآیندهای کارآفرینی برای دانشگاه آینده را ضروری نموده است (۲۰۰۹). بر این اساس، شناسایی و دسته‌بندی این عوامل به نوبه خود می‌تواند راهگشای دانشگاه در تسهیل جریان کارآفرینی باشد که توجه به پژوهش‌های انجام شده گویای تلاش محققان در این زمینه است:

– (Naderi Nabi (2013) تحقیقی با عنوان «بررسی نقش فعالیت‌های اصلی و پشتیبانی دانشگاهی در کارآفرینی دانشگاه‌های دولتی ایران و ارائه الگوی دانشگاه کارآفرین» انجام داده است. نتیجه این پژوهش حاکی از آن است که به‌منظور تحقق دانشگاه کارآفرین، می‌بایست تغییرات ساختاری گسترده در نظام آموزش عالی به‌ویژه در ابعاد استقلال، ترکیب و حرفه‌ای‌گرایی صورت گیرد.

(Mousavi et al. (2018) در پژوهشی تحت عنوان «ارائه مدل توسعه دانشگاه کارآفرین در ایران» به تدوین مدل جامع و عملیاتی برای توسعه دانشگاه کارآفرین در ایران پرداخته‌اند. در همین راستا مدل پارادیمی بر اساس ابعاد شش‌گانه با ۲۲ مقوله ترسیم‌شده و تمام مقوله‌های عمده و مقوله‌های هسته‌ای برحسب ویژگی‌های علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، پدیده اصلی، راهبردها و پیامدها طبقه‌بندی شده است.

Safarian et. al. (2019) در پژوهشی به شناسایی مؤلفه‌های دانشگاه کارآفرین پرداخته اند. استنتاج نتایج پژوهش نشان می‌دهد که مقوله‌های شناسایی شده که بیشترین تأثیر را در ایجاد دانشگاه کارآفرین دارد به ترتیب: عوامل درونی (کیفیت خدمات، منابع مالی، توانمندی ساختار سازمانی، سیاست‌های آموزشی و پژوهشی، مدیریت و رهبری) و عوامل بیرونی (عوامل زمینه‌ای ملی و منطقه‌ای و عوامل بین‌المللی) می‌باشند.

Ziyae et. al. (2019) در پژوهشی با عنوان «الگوی بین‌المللی سازی دانشگاه با رویکرد کارآفرینی، مورد مطالعه: دانشگاه‌های برتر ایران» بیان نمودند بین‌المللی سازی یکی از شاخص‌های مهم برای دانشگاه‌هاست. مفاهیمی مانند فرصت‌های دانشگاهی، محیط بین‌الملل و پیش‌شرط‌های علی برای بین‌المللی سازی دانشگاه با رویکرد کارآفرینی به نتایجی از قبیل قابلیت‌های پویا، مراکز نوآوری و مشارکت بین‌الملل منتهی می‌شود.

Liu & van der Sijde (2021) در مقاله خود با عنوان «به سوی دانشگاه کارآفرین» تأیید مجدد مسئولیت دانشگاه «تلاش نموده اند تا چارچوب جامع‌تر و منسجم‌تری را برای پرداختن موضوع دانشگاه کارآفرین ارائه دهند. که بر مسئولیت‌های دانشگاه‌ها و تک تک اعضا در قبال دینفعان خود تأکید می‌کند. پژوهشگران معتقدند که بر اساس این الگو، دانشگاه کارآفرینی "استقلال را به تک تک کارکنان ارائه می‌دهد، گفتگوی برابر و تعامل مستقیم بین اعضای داخلی دانشگاه‌ها برقرار می‌کند. این الگو برای پاسخ به فشارهای ناشی از طرح‌های جدید مدیریت عمومی و پاسخگویی در مقایسه با دانشگاه کارآفرین سنتی، ارایه شده است.

De Sandes-Guimaraes et. al. (2020) در پژوهشی با عنوان «تأثیر برنامه‌های بین‌المللی در زمینه تحرک دانشجویان بر درک دانشجویان برزیلی از کارآفرینی»، بررسی نمودند که آیا دانشگاه می‌تواند بر دانشجویانی که تجربه تبادل بین‌المللی دارند و به کشور خود باز می‌گردند، دیدگاه کارآفرینی و نوآوری ایجاد کند؟ نتایج نشان داد که افراد با تجربه بین‌المللی بیشتر بر ارتباطات بین دانشگاه و شرکای غیر دانشگاهی تأکید دارند، اما دانشجویانی که چنین تجربه‌ای را نداشته و بومی هستند، بیشتر بر اهمیت زیرساخت‌ها در دانشگاه تأکید داشتند.

Feola et. al. (2020) در مقاله خود با عنوان «دانشگاه کارآفرین: چگونه جهت‌گیری کارآفرینی دانشگاه را توسعه دهیم» وجود رابطه بین جهت‌گیری کارآفرینی دانشگاه و کیفیت تحقیقات دانشگاهی و میزان نوآوری منطقه‌ای که دانشگاه در آن درگیر است را تحلیل می‌کند که به ترتیب نشان دهنده بافت داخلی و خارجی دانشگاه است. تجزیه و تحلیل نتایج تصویر بسیار متفاوتی در بین دانشگاه‌ها از نظر توسعه جهت‌گیری کارآفرینی نشان می‌دهد. این نتایج احتمالاً بیانگر تفسیرهای متفاوت دانشگاه‌ها از نقش کارآفرینی خود است و نشان دهنده سطح متفاوتی از آگاهی در مورد نقش انتقال فناوری دانشگاه در جامعه مدرن است. بر اساس نتایج تحلیل‌ها در مورد عوامل مؤثر بر جهت‌گیری کارآفرینی دانشگاه‌ها، مشخص می‌شود که بهترین نتایج توسط دانشگاه‌هایی به دست می‌آید که در عین حال که پیشرو در فعالیت‌های تحقیقاتی هستند در زمینه نوآورانه نیز فعال هستند.

Civera et. al. (2019) در پژوهشی با عنوان «آیا تحرک بین‌المللی مدیران در کارآفرینی اهمیت دارد؟» نشان دادند که تأثیر رهبران دانشگاه‌ها در جهت‌گیری کارآفرینی آنها اهمیت بسزایی دارند. همچنین رؤسای دانشگاه‌هایی که فعالیتهای بین‌المللی را در حرفه خود تجربه کرده اند، شبکه‌ها و همکاری‌هایی را توسعه می‌دهند که مشارکت تجاری بین‌المللی مؤسسات آنها را تسهیل می‌کند.

Klofsten et. al. (2019) در تحقیقی با عنوان «دانشگاه کارآفرین محرک رشد اقتصادی و تغییرات اجتماعی - (چالش‌های اساسی استراتژیک)» با بررسی موضوعات استراتژیک دانشگاه‌هایی که به دنبال کارآفرینی هستند موضوع را به مدیریت سوق داده و به بیان چالش‌های استراتژیک مختلفی که دانشگاه‌ها در این زمینه با آن مواجه هستند می‌پردازد.

Centobelli et. al. (2019) در مقاله‌ای به «بررسی ادبیات سیستماتیک در مورد روند توسعه دانشگاه‌ها به سمت مدل کارآفرینی» پرداخته‌اند تا یک چارچوب مفهومی و یک برنامه تحقیق استراتژیک ارائه شود. از تحلیل بدنه ادبیات موضوع، اکتشاف و بهره‌برداری به‌عنوان فرآیندهای مهم در پیشرفت دانشگاه‌های کارآفرینی پدید می‌آید. در نهایت، مقاله یک چارچوب مفهومی یکپارچه را ارائه می‌دهد که شامل شش ساختار، یعنی محیط سازمانی داخلی، محیط بیرونی، اکتشاف دانشگاه، بهره‌برداری از دانشگاه، همبستگی دانشگاه و عملکرد دانشگاه کارآفرینی است.

Fernández-Nogueira et. al. (2018) در مقاله خود با عنوان «تجزیه و تحلیل شیوه‌های خوب (صحیح) کارآفرینی از مجموعه‌ای از دانشگاه‌های اسپانیا در مناطق مختلف» به تجزیه و تحلیل شیوه‌های خوب (صحیح) کارآفرینی از مجموعه‌ای از دانشگاه‌های اسپانیا می‌پردازد. این روش، مبتنی بر یک تحقیق کمی قبلی در مورد عوامل تشکیل دهنده دانشگاه کارآفرین است و همچنین شامل یک تحقیق کیفی با مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با برجسته‌ترین کارکنان دانشگاه‌های کارآفرین اسپانیا است تا بهترین شیوه‌های آنها را تشخیص دهد. نتایج، حاکی از شیوه‌های خوب و صحیح نوآورانه و خلاقانه است که در هر دانشگاه قابل تکرار است و دستورالعملی برای دانشگاه‌ها در جهت پیشبرد کارآفرینی و همچنین تأثیرات مثبت اجتماعی و اقتصادی آن در جامعه، با ارائه ابزار و امکانات لازم به افراد برای کارآفرینی ارائه شده است. این تحقیق استفاده از روش‌های فعال آموزش را توصیه می‌کند.

(Volpe 2018) پژوهشی با عنوان «آموزش در دانشگاه کارآفرین و صنعت به سوی تدوین مدل شبکه‌ای» انجام داد. این پژوهش حاکی از آن است که لازم است اکوسیستم دانشگاه کارآفرین به صورت یک شبکه طراحی شود که در آن امکان شناسایی نقش‌های درگیر، فعالیت‌ها و ابزارهای مورد استفاده وجود داشته باشد.

– (Shah & Afsar 2018) به بررسی «عوامل تعیین کننده فرهنگ دانشگاه کارآفرین تحت شرایط نامساعد در یک کشور در حال توسعه» پرداختند. این تحقیق کیفی، فرهنگ‌های کارآفرینی دانشگاه‌های بخش خصوصی و دولتی را در یک اقتصاد ظاهراً خصمانه مانند پاکستان و چگونگی تأثیر آن از ارتباطات داخلی و خارجی و عوامل محیطی آن بررسی می‌کند و دستورالعمل‌های تجربی را برای اهداف متمایز کردن فرهنگ دانشگاه کارآفرینی و عوامل اساسی آن در شرایط نامساعد ارائه می‌دهد.

– (Hayter & Cahoy 2018) رویکرد سیستماتیک تئوری مبتنی بر مرور ادبیات مربوط به اکوسیستم کارآفرینی دانشگاهی را اتخاذ کردند. به طور خاص، آن‌ها مقالات را طبق هشت متغیر مستقل اصلی که ناشی از تحلیل آن‌ها بود طبقه‌بندی کردند (یعنی برنامه‌های کارآفرینی دانشگاهی، ویژگی‌های کارآفرینان دانشگاهی، محیط کارآفرینی، منابع مالی، سرمایه انسانی، شبکه‌های اجتماعی، ویژگی‌های علمی، فنی و محصول، مدیریت و سیاست دانشگاه‌ها) طبقه‌بندی کردند.

(Farsi et. al. 2014) در تحقیقی با عنوان «عوامل مؤثر بر کارآفرینی علمی مورد پژوهش دانشگاه تهران» عوامل اصلی نهادی که بر کارآفرینی دانشگاهی تأثیر می‌گذارند، عبارت‌اند از: (۱) قوانین، ساختار و حکومت دانشگاه، (۲) برنامه‌های آموزشی کارآفرینی و تجاری، (۳) روابط دانشگاه و صنعت، (۴) سیاست‌ها و مقررات، (۵) قوانین مالکیت معنوی و (۶) ساختار آموزشی و تحقیق دانشگاه، در حالی که عوامل اصلی نهادی غیرقانونی عبارت‌اند از: (۷) روش اجرای قواعد، (۸) ملاحظات سیاسی، (۹) الگوهای نقش و سیستم پاداش و (۱۰) نگرش دانشگاهیان نسبت به کارآفرینی

– (Ketikidis et. al. 2012) در تحقیقی با عنوان «ارائه یک مدل کارآفرینی دانشگاهی برای مؤسسات بین‌المللی آموزش عالی» مطالعه‌ای در دانشکده بین‌المللی Sheffield University انجام گرفت. مدل نهایی حاصل از تحقیق، شامل چهار مفهوم ساختار اثربخش، مدیریت و عملیات، ارائه آموزش‌های توزیع شده، کارآفرینی و روح نوآورانه و بین‌المللی سازی به عنوان روح و هسته استراتژیک بوده است. آن‌ها دریافتند ساختار سازمانی دانشگاه و فرهنگ کارآفرینی، تسهیل کننده تحولات راهبردی کارآفرینی در آموزش عالی است.

پژوهش‌های مختلف در زمینه دانشگاه کارآفرین مؤید توجه و تلاش محققان جهت دستیابی به شیوه‌هایی است که می‌تواند بر کارآفرین شدن دانشگاه‌ها مؤثر باشد لکن همانگونه که مشاهده می‌شود و توسط پژوهشگران مختلف بیان شده اجماعی در خصوص ارائه شیوه‌ای خاص جهت تبدیل دانشگاه وجود ندارد و پژوهش‌ها عمدتاً مجزا و پراکنده می‌باشد. لذا انجام پژوهش‌های ترکیبی که به احصای عوامل مختلف در این خصوص و جمع بندی آن بپردازد ضروری می‌نماید. این پژوهش تلاشی جهت پاسخ به این خواسته از طریق سنتز و دوباره سازی نتایج پژوهش‌های کیفی و نتایج کیفی پژوهش‌های کمی با رویکرد فراترکیب است که دسته بندی مؤلفه‌های مربوط به آمادگی‌های زمینه‌ای تحقیق دانشگاه کارآفرین را نشان می‌دهد.

روش شناسی :

روش مورد استفاده در پژوهش حاضر روش فراترکیب است. در سال‌های اخیر نیاز برای ترکیب تحقیقات کیفی به منظور آگاهی از حیطه مطالعه به ضرورتی حیاتی درآمده است و رویکردهای متدولوژیکی چندی نیز برای دستیابی به این هدف ارائه گردیده است. Sandelowski & Barroso (۲۰۰۷) بیان می‌کنند روش فراترکیب می‌تواند مطالعات کیفی را در برنامه‌های بزرگتر تحقیق قرار دهد (Modarresi, 2020). بر این اساس رویکرد فراترکیب یک روش تحقیق اکتشافی برای ایجاد و استخراج یک چارچوب مرجع مشترک برای نتایج تحقیقات گذشته است. با توجه به موضوع این پژوهش که مفهومی چند بعدی و گسترده است، روش فراترکیب روشی مناسب برای بدست آوردن تلفیق جامعی از عوامل شناسایی شده در پژوهش‌های موجود در حوزه دانشگاه کارآفرین بر پایه تفسیر و ترجمه آنها است. در زمینه استفاده از روش فراترکیب شیوه‌های مختلفی ارائه شده است؛ به منظور تحقق اهداف این پژوهش، از روش هفت مرحله‌ای (Sandelowski & Barroso 2007) استفاده شد (Sandelowski & Barroso, 2007).

یافته های پژوهش:

مراحل انجام این پژوهش بر اساس روش فراترکیب بشرح زیر است:

گام اول : تنظیم سؤال پژوهش

تحلیل فراترکیب با سؤال درباره‌ی شناسایی ماهیت موضوع پژوهش که هدف اصلی اجرای تحلیل است، شروع می‌شود. و قبل از شروع مراحل بعدی پژوهش، چارچوب کلی آن را مشخص می‌نماید. در جدول (۱) سؤال‌ها و پارامترهای مورد نظر در خصوص جامعه مورد مطالعه و محدود زمانی و چگونگی پژوهش بیان شده است.

جدول (۱): سؤالات پژوهش - تحلیل فراترکیب

شاخص‌ها	پرسش‌های پژوهش
چه چیزی (what)	۱- آمادگی‌ها و زمینه‌های لازم برای تحقق کارآفرینی در دانشگاه کدام است؟ ۲- اولویت‌بندی مؤلفه‌های مربوط به آمادگی‌های زمینه‌ای چگونه است؟
جامعه مطالعه (who)	جامعه مورد مطالعه برای دستیابی به مؤلفه‌های دانشگاه کارآفرین کلیه اسناد و مقالات پژوهشی منتشر شده در نشریات معتبر است
محدوده زمانی (when)	کلیه پژوهش‌های منتشر شده در پایگاه‌های اطلاعاتی علمی معتبر داخلی و خارجی هستند؛ در فاصله زمانی ۲۰۲۱-۱۹۹۸ هستند.
چگونه (how)	تمامی مطالعات با روش کیفی و نیز نتایج پژوهش‌های کمی مورد نظر است.

گام دوم: بررسی متون به صورت نظام‌مند

در این مرحله، محقق جستجوی سیستماتیک خود را بر مقالات منتشر شده در ژورنال‌های مختلف متمرکز می‌کند و کلمات کلیدی مرتبط را انتخاب می‌کند.

در این پژوهش برای جمع‌آوری اطلاعات از داده‌های ثانویه به نام اسناد و مدارک گذشته استفاده شده است. این اسناد و مدارک شامل کلیه پژوهش‌های صورت گرفته و در دسترس در زمینه‌ی دانشگاه کارآفرین است. این نحوه گردآوری داده‌ها به تحلیل اسنادی نیز معروف است؛ که محقق با در نظر گرفتن معیارهایی، مقالات مناسب که وارد فرایند فراترکیب (Inclusion) و مقالاتی که از فرایند خارج (Exclusion) می‌شود را شناسایی و مرتبط‌ترین مطالعات را با استفاده از رویکردی هدفمند انتخاب می‌کند. در این پژوهش برای جستجوی متون مورد مطالعه از کلیدواژه‌های مختلفی استفاده شد. کلمات کلیدی برای جستجو: دانشگاه کارآفرین (Entrepreneurial University) و دانشگاه نسل سوم (Third Generation University)، کارآفرینی دانشگاهی و کارآفرینی علمی (academic entrepreneurship) و دانشگاه نوآور (Innovative university) است. بررسی کلیدواژه‌ها از طریق جستجوی عنوان، متن، چکیده، کلمات کلیدی و متن مقالات به صورت جداگانه از پایگاه اطلاعاتی: Emerald Insight، Google scholar، Sid، Magiran و ScienceDirec انجام شد. معیار ورود به مطالعه اصلی، پیدا کردن داده‌های غنی از مطالعات در زمینه دانشگاه کارآفرین به زبان فارسی و انگلیسی است. در نتیجه جستجو و بررسی پایگاه‌های داده، ژورنال‌ها و موتورهای جستجوی مختلف و استفاده از نظر متخصصان بر اساس واژه‌های کلیدی مورد نظر، ۶۲۸ مقاله یافت شد و پس از حذف مقالات تکراری و با کیفیت پایین تعداد ۴۳۷ مقاله جهت مطالعه انتخاب گردید.

گام سوم: جستجو و انتخاب مقالات مناسب

در ابتدای فرایند جستجو، بررسی می‌شود آیا مقالات یافت شده متناسب با سؤال تحقیق است یا خیر. به منظور رسیدن به این هدف، مجموعه مطالعات منتخب چندین بار مورد بازبینی قرار می‌گیرد. در این مرحله محقق به بررسی و شناسایی مقاله‌های مربوطه بر اساس معیارهایی چون محدوده جغرافیایی، زبان مطالعات، زمان مطالعات، روش‌های مطالعه، جامعه مورد مطالعه، شرایط مورد مطالعه و نوع مطالعه و... می‌پردازد، برای انتخاب مقاله‌های مناسب پارامترهای مختلفی مانند عنوان، چکیده، محتوا، جزییات مقاله (نام نویسنده، سال، دسترسی و روش پژوهش) در نظر گرفته شده است. در نهایت مقالات باقی‌مانده وارد گام بعدی روش فراترکیب می‌شوند و بررسی محتوی و کیفیت مقالات صورت می‌گیرد.

ارزیابی کیفیت روش‌شناختی مقالات

ابزاری که معمولاً برای ارزیابی کیفیت مطالعات اولیه تحقیق کیفی استفاده می‌شود، برنامه مهارت‌های ارزیابی حیاتی «کسپ» (Critical Appraisal Skills Program (CASP) است. ارزیابی حیاتی، یک عنصر کلیدی در مرور سیستماتیک است که به ارزیابی کامل تحقیقات می‌پردازد تا بهترین مقالات را در یک موضوع خاص مشخص کند این ابزار، عدم اطمینان را کاهش می‌دهد (و به محقق کمک می‌کند تا مفهوم تحقیق کیفی را دریابد. این ابزار شامل ده سؤال است که تلاش می‌کند تا دقت، اعتبار و اهمیت مطالعات کیفی تحقیق مشخص شود. در این گام، محقق در هر بازبینی تعدادی از مقالات را رد می‌کند که این مقالات در فرایند فراترکیب مورد بررسی قرار نمی‌گیرند. پس از انجام امتیازبندی هر مقاله بر اساس ۱۰ معیار ذکر شده، برای هر مقاله امتیازی در نظر گرفته شده است و بر اساس امتیاز حاصله مقالات با کیفیت پایین حذف شده است. شیوه انتخاب مقاله‌های منتخب جهت تحلیل در نمودار (۱) بیان شده است:

نمودار (۱) شیوه انتخاب مقاله‌های مناسب جهت تحلیل

گام چهارم: استخراج یافته‌ها

در فراترکیب متن پژوهش‌های صورت گرفته به‌عنوان داده محسوب می‌شود که دقیقاً همانند متن مصاحبه مستند شده است (Sohrabi et al., 2011). بنابراین اجرای پژوهش با روش فراترکیب مستلزم تحلیل کیفی محتوای مطالعات گذشته و یافته‌های پژوهش‌های انجام گرفته در یک حوزه خاص است (Bench & Day, 2010). در تحقیق حاضر، اطلاعات پژوهش‌ها بر اساس مرجع مربوط به هر پژوهش شامل نام و نام خانوادگی نویسنده، به همراه سال انتشار و اجزای هماهنگی بیان شده در هر پژوهش طبقه‌بندی شدند. در این مطالعه، برای کسب اطلاعات پژوهش‌ها پس از گزینش پژوهش‌ها و منابع، اقدام به استخراج کدها از متون گردید و با استفاده از روش کدگذاری، پژوهش‌های منتخب بررسی و عناصر و اجزای دانشگاه کارآفرین کدگذاری شدند. در انتها کدها نیز در قالب زیر مؤلفه‌ها و مؤلفه‌ها دسته‌بندی شدند و مؤلفه‌های مربوط به آمادگی‌های زمینه‌ای در تحقق دانشگاه کارآفرین شناسایی و بیان گردید.

گام پنجم: تجزیه و تحلیل و تلفیق یافته‌های کیفی

هدف فراترکیب ایجاد تفسیر یکپارچه و جدیدی از یافته‌ها است. این متدولوژی جهت شفاف‌سازی مفاهیم و الگوها و نتایج در پالایش حالت‌های موجود دانش و ظهور مدل‌های عملیاتی و تئوری‌های پذیرفته شده است. در این گام از فرایند فراترکیب به‌منظور تجزیه و تحلیل و سپس ترکیب یافته‌های کیفی ابتدا مؤلفه‌های شناسایی شده مربوطه در قالب کدها دسته‌بندی شدند. این کار به‌صورت مقایسه‌ای صورت گرفت. در هر مرحله، مؤلفه جدید با کدهای قبلی مقایسه و در صورت تعلق به یکی از کدها در آن بخش دسته‌بندی شد. طی انجام این فعالیت در صورت لزوم کدهای قبلی نیز اصلاح شد. برای مثال برخی از کدها حذف، ادغام و یا کدهای جدیدی تعریف شدند. سپس با انجام همین روند، کدها، مفاهیم و به دنبال آن مؤلفه‌ها تعریف شدند. بر اساس تحلیل‌های صورت گرفته با کمک روش تحلیل محتوا بر روی ۱۲۳ پژوهش انتخاب شده؛ نتیجه حاصل از بررسی پژوهش‌ها در این بخش، دست‌یابی به ۹۸ مشخصه (کد)، ۱۸ مفهوم و ۷ مؤلفه بود. مؤلفه‌های شناسایی شده در این بخش شامل: ساختار کارآفرینانه، فرهنگ کارآفرینانه، توسعه کارآفرینی در آموزش و یادگیری، الگوهای نقش و مکانیزم‌های حمایتی-انگیزشی، شبکه‌سازی، بین‌المللی شدن و استقرار سیستم ارزیابی و توسعه است. در جدول (۲) کدهای نهایی استخراج شده مرتباً با هر زیر مؤلفه و مؤلفه و بعد، بیان شده است.

جدول (۲): مؤلفه‌ها، مفاهیم و کدها

مؤلفه‌ها	مفاهیم	مشخصه (کد)
ساختار کارآفرینانه	ساختار منعطف و ارگانیک	ساختار منعطف (عدم توجه به رعایت سلسله‌مراتب سازمانی)- کاهش رسمیت و انعطاف‌پذیری در قوانین و مقررات
	ساختار غیرمتمرکز و متمایز	ساختار غیرمتمرکز -عدم تمرکز در تصمیم‌گیری و حاکمیت (تمرکززدایی از سیاست‌های دانشگاه) -ساختار حکومتی یا حکمرانی مناسب
	ساختار به‌روز، غیر پیچیده	ساختار غیر پیچیده -نوسازی دائمی ساختار داخلی دانشگاه (به‌روز نمودن ساختار) - ساختار حمایتی برای اساتید و دانشجویان برای فعالیت‌های تجاری و غیرتجاری -ساختار سازمانی مبتنی بر کارآفرینی
کارآفرینانه فرهنگی	توسعه روحیه و نگرش کارآفرینانه	نگرش و رویکرد کارآفرینانه کارکنان و اساتید و دانشجویان - نگرش مطلوب جامعه دانشگاه نسبت به کارآفرینی و نوآوری - نگرش مثبت مدیریت به کارآفرینی (نگرش کارآفرینانه مدیران) - توسعه روحیه و فرهنگ و نگرش کارآفرینی در بین اعضا دانشگاه (دانشجویان، اساتید و مدیران) -توسعه فرهنگ کار گروهی و مسؤلیت‌پذیری - توسعه و اشاعه فرهنگ نوآوری در دانشگاه

مؤلفه ها	مفاهیم	مشخصه (کد)
توسعه کارآفرینی در آموزش و یادگیری	یکپارچه‌سازی فرهنگی (ایجاد درک مشترک در مورد نوآوری و کارآفرینی)	فرهنگ‌سازمانی کارآفرینانه - فرهنگ دانشگاه (فرهنگ و مهارت کارآفرینی در تمام سطوح دانشگاهی و تمامی کارکردهای دانشگاه) - دیدگاه مشترک در خصوص نوآوری و توجه و حمایت از نوآوری در هر زمان - ایجاد درک مشترک از مفهوم دانشگاه کارآفرین و درگیر کردن اعضای دانشگاه با موضوع کارآفرینی - ایجاد جریان مداوم نوآوری - دانشگاه نوآور و پذیرنده فرهنگ نوآوری - ترویج فرهنگ کارآفرینی (توسعه فرهنگ مسؤولیت پذیری، تعهد شفافیت و پاسخگویی) و فرهنگ حساسی.
	برنامه‌های آموزشی در راستای بهبود و توسعه نیروی یادگیری) - یادگیری مادام‌العمر (آموزش مستمر)	آموزش و توسعه مهارت‌های شغلی، مدیریتی، کارآفرینی و ارائه برنامه‌های مربی‌گری - برنامه‌های آموزش کارآفرینی و کسب‌وکار - برنامه‌های سخنرانی و سمینار و اردوهای آموزشی - تبدیل دانشگاه به دانشگاه یادگیرنده (محیط غنی یادگیری)
مکانیزم‌های حمایتی - انگیزشی و ارائه انگیزه‌های نقش	برنامه آموزشی با رویکرد افراینانه	حضور صنعت در آموزش (دوره‌های آموزش با صنعت) - پرورش ایده‌ها و خلاقیت - ارائه آموزش غیررسمی کارآفرینی (دوره‌های آموزشی) - ارائه برنامه‌های آموزشی با محتوای کارآفرینانه - سیستم آموزش کیفیت گرا (توجه به کیفیت سیستم آموزشی دانشگاه) - گسترش آموزش‌های کارآفرینی در دانشگاه در تمامی بخش‌ها
	برنامه درسی و شیوه فعال تدریس	تدوین برنامه درسی و محتوی با رویکرد کارآفرینانه - روش تدریس و آموزش متنوع و متمرکز بر کارآفرینی - استفاده از روش‌های فعال تدریس (روش‌های نوین آموزش)
شبکه‌های ارتباطی	برنامه‌ها و اقدامات حمایتی دانشگاه	حمایت از برنامه‌های آموزشی کارآفرینی - ایدئولوژی کارآفرینی موردپذیرش بوده و حمایت می‌شود - حمایت از مالکیت معنوی - ایجاد ساختار حمایتی برای اساتید و دانشجویان برای فعالیت‌های کارآفرینانه - حمایت برنامه‌ریزی شده از فعالیت‌های کارآفرینی و تسهیل آن - حمایت از انتقال تکنولوژی به دانشگاه و نقش رهبری در انتقال فن‌آوری - طرح‌های سازمانی برای تسهیل و حمایت از برنامه‌های نوآورانه و کارآفرینانه - حمایت از ابتکارات دانشجویی - مکانیزم‌ها و ابزارهای حمایتی (اقدامات پشتیبانی برای کارآفرینی) - حمایت ذینفعان و جلب سرمایه‌گذاران - حمایت آموزشی، مالی و بازاریابی از کارآفرینان - حمایت از شرکت‌های دانش‌بنیان خارجی - اقدامات حمایتی برای شرکت‌های نوپا - ایجاد شرایط قانونی و سازمانی برای کارکنان و دانش‌آموزان در کسب‌وکار
	ایجاد شبکه‌های فردی و سازمانی (چند سطحی)	مدل‌های نقش و برنامه‌های مبتنی بر پاداش - ارائه تسهیلات و تشویقات برای طرح‌های کارآفرینانه و نوآورانه - مقررات توزیع حقوق ناشی از تجاری‌سازی دانش تولیدشده، ارتقاء دهنده کارآفرینی بین اساتید و دانشجویان باشد (سیستم حقوق دستمزد) - سیستم تشویق و پاداش مناسب
	سازوکارهای انگیزشی	ایجاد انگیزه در دانشگاهیان برای رشد فکری و بهبود کیفیت دانش در دانشگاه - اجازه ترک دانشگاه به‌طور مقطعی به اساتید جهت پیگیری تأسیس شرکت کارآفرینانه خود - کانونی از اعضای علمی با انگیزه (ساختار انگیزشی) - انگیزه برای ایجاد فرصت‌های سازمانی - ترغیب ایده‌ها و نگرش‌های کارآفرینانه - انگیزه دانشگاهیان و دانشجویان برای رشد فکری و بهبود کیفیت دانش در دانشگاه
	تعامل دانشگاه، صنعت، کسب‌وکار و دولت	ایجاد شبکه‌های ارتباطی واسط، ایجاد شبکه ارتباطی با ذینفعان، تعامل اجتماعی دانشجویان و اساتید، توسعه تعاملات فردی و سازمانی (فرایند گفتگو)، توجه به روابط چند سطحی بین دانشگاه، ادارات و افراد، مشارکت حداکثری افراد در راستای توسعه اعتماد، یادگیری و رشد آنان (مشارکت ذینفعان)، ارتباط اجتماعی (ارتباط جامع با اشخاص از محیط خارجی)، تمرکز محلی دانشگاه و (تعامل با محیط محلی)
		ارتباط دانشگاه با سایر مؤسسات و عرضه‌های سازمانی دیگر (مانند پارک‌های فن‌آوری سایر دانشگاه‌ها و ...) - تعامل کارآفرینان و نوآوران در سراسر جوامع دانشگاهی و منطقه‌ای - توسعه مشارکت‌های کارآفرینی و نوآوری (مشارکت انواع کارآفرینان) - ایجاد کمیته همکاری دانشگاه و صنعت و مشارکت با صنعت (حضور صنعت در آموزش) - تعامل شایسته (فناورانه) دانشگاه با صنعت و کسب‌وکارهای خارج از دانشگاه - ایجاد سازوکارهایی جهت تعامل با محیط خارج از دانشگاه - تعامل دانشگاه کارآفرین با صنعت و دولت - مشارکت در صنعت (تقویت و توسعه ارتباط دانشگاه با صنعت)

مؤلفه ها	مفاهیم	مشخصه (کد)
بین المللی شدن	شبیه‌های بین المللی آموزش و پژوهش	دانشگاه کارآفرین به‌عنوان یک موسسه بین المللی (بین المللی بودن بخش مهمی از استراتژی کارآفرینی دانشگاه قرار گیرد) - همکاری‌های علمی و توافق‌نامه‌های بین المللی - توسعه پردیس خارج از کشور - انظر علمی و فنی در سطح بین الملل قرار بگیرد- تدوین برنامه درسی بین المللی - برگزاری سمینارهای مشترک با سایر کشورهای- استفاده از شیوه بین المللی شدن در روش آموزش - برگزاری دوره‌های آموزشی مشترک- فعالیت‌های پژوهشی و همکاری‌های علمی بین المللی
	تعاملات بین المللی	تبادل منابع انسانی با محیط فراملی (وجود اعضای علمی خارجی)- اشتراک گذاری فرهنگ و ارتباط‌های بین المللی پایدار -دانشگاه صراحتاً حمایت از تحرک بین المللی کارکنان و دانشجویان خود (از جمله دانشجویان دکتری) -تسهیل تعاملات بین المللی -دانشگاه به دنبال جذب کارکنان بین المللی و کارآفرینی (از جمله آموزش، تحقیق و دکترا) است -دانشگاه، ادارات و دانشکده‌های آن به‌طور فعال در شبکه‌های بین المللی شرکت داده شوند -انظر علمی و فنی در سطح بین المللی قرار بگیرد- دانشگاه کارآفرین به‌عنوان یک موسسه بین المللی
ارزیابی و توسعه	ارزیابی عملکرد و تأثیرگذاری	ارزیابی درونی -ارزیابی بیرونی -ارائه بیش و اجرای شاخص‌ها برای ارزیابی و مقایسه نتایج بین دانشگاه‌ها
	ارزیابی امکانات و منابع	ارزیابی تجهیزات - و امکانات
	بازنگری و اصلاح	شناسایی موانع، مشکلات و انحرافات- اصلاح و رفع موانع و انحرافات

جدول (۳) میزان حمایت پژوهشگران از هریک از مؤلفه ها و مفاهیم در ایجاد و توسعه دانشگاه کارآفرین را بر اساس کدهای استخراجی از پژوهش های پژوهشگران منتخب نشان می دهد.

جدول (۳) استخراج نتایج پژوهش (Modarressi.202۰)

مؤلفه	مفاهیم	برخی منابع استخراج کدها
ساختار منعطف و ارگانیک	جیکوب و همکاران (۲۰۰۳)، شاین (۲۰۰۴)، برانتینو و استا نسیو (۲۰۱۰)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۴)، تقی پور ظهر و حسن مرادی (۱۳۸۵)، کانو (۲۰۰۷)، ته یونگ (۲۰۰۸)، مدرسی (۱۳۹۰)، یداللهی فارسی و همکاران (۲۰۱۲)، سوره و همکاران (۲۰۱۱)، نور و همکاران (۲۰۱۲)، مهدوی مزده و همکاران (۲۰۱۳)، مارکرکیاز و همکاران (۲۰۱۴)، پرکمن و همکاران (۲۰۱۳)، برن استین وریهلمن (۲۰۱۴)، مووی و همکاران (۲۰۱۴)، آدرج (۲۰۱۴)، بنستون و همکاران (۲۰۱۴)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، کرپی (۲۰۱۳)، نادری نی و همکاران (۱۳۹۲)، صمدی مبارکه (۱۳۹۵)، گیپ (۲۰۱۲)، اترکویتز (۲۰۰۶)، قنبری و آفاجانی (۱۳۹۱)، گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، OECD (۲۰۱۲)، کلارک (۱۹۹۸)، روتامل و همکاران (۲۰۰۷)، مارکارکیاز (۲۰۱۴)، یداللهی و همکاران (۲۰۱۴)، اقبال اول و همکاران (۱۳۹۲)، فیچر و همکاران (۲۰۱۷)، اوربانو و گوئرو (۲۰۱۲)، چنچ و همکاران (۲۰۱۶)، وثوقی و ضیا (۱۳۹۳)، گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، روتامل و همکاران (۲۰۰۷)، کرپی و همکاران (۲۰۱۱)، جاکوب (۲۰۱۳)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، مارکارکیاز و همکاران (۲۰۱۷)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، مووی و همکاران (۲۰۱۴)، گلدستین (۲۰۱۰)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۱)، گیپ (۲۰۱۵)، اقبال اول و همکاران (۱۳۹۲)، رایب و همکاران (۲۰۱۷)، محسنی (۱۳۹۷)، جباری و همکاران (۱۳۹۹)، سنتو بلیا و همکاران (۲۰۱۹)	
ساختار غیرمتمرکز و متمایز	آدرج (۲۰۱۴)، قنبری و آفاجانی (۱۳۹۱)، پترکا (۲۰۰۸)، مارکارکیاز (۲۰۱۴)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، آندرسک (۲۰۱۴)، برانتینو و استانسو (۲۰۱۰)، آدرش و فیلیس (۲۰۰۷)، آدرش (۲۰۱۴)، مارکارکیاز و همکاران (۲۰۱۷)، روتامل و همکاران (۲۰۰۷)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، نلس و وری (۲۰۱۰)، فارسی یداللهی (۲۰۱۴)، کلارک (۱۹۹۸)، اسبورن (۲۰۰۱)، پترکا (۲۰۰۸)، کرپی و همکاران (۲۰۰۶)، گیپ و همکاران (۲۰۱۳) و (۲۰۰۹)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۱)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، گیپ و همکاران (۲۰۱۲)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۴)، کلارک (۱۹۹۸) و ابرانتینو و استانسو (۲۰۱۰)، نور و همکاران (۲۰۱۲)، OECD (۲۰۱۲)، وری و نلس (۲۰۰۹)، مایناردزو همکاران (۲۰۱۱)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، مووی و همکاران (۲۰۱۴)، اوربانو و گوئرو (۲۰۱۳)، مهدوی مزده و همکاران (۱۳۹۲)، سنتو بلیا و همکاران (۲۰۱۹)	

برخی منابع استخراج کدها

مفاهیم

مؤلفه

، ازتکوینز (۲۰۱۷)، پترکا (۲۰۱۱)، گیپ و همکاران (۲۰۱۳)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، پترکا (۲۰۰۸) و (۲۰۱۱)، کردنالچ (۱۳۹۱)، نادری نبی و همکاران (۱۳۹۲)، فریدی و همکاران (۱۳۹۶)، صمدی و صمدی (۱۳۹۵)، وثوق و ضیا (۱۳۹۴)، الهارتی (۲۰۱۴)، پرکمن و همکاران (۲۰۱۳)، اوربانو و گوئرو (۲۰۱۳)، گیپ (۲۰۱۲)، کتیکیدیس و همکاران (۲۰۱۲)، ازتکوینز (۲۰۰۶)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، کرپی (۲۰۱۳)، آدرش (۲۰۱۴)، احمدپور داریانی و همکاران (۱۳۸۷)، بوخینا (۲۰۰۹) کرپی (۲۰۰۶)، ازتکوینز (۲۰۰۳)، اوربانو و گوئرو (۲۰۱۳)، ماکارکیا ژ و همکاران (۲۰۱۴)، ازتکوینز (۲۰۰۴)، بدالهی و همکاران (۲۰۱۴)، جی کوب و همکاران (۲۰۰۳)، کلارک (۱۹۹۸)، سوره و همکاران (۲۰۱۱)، ماکارکیا ژ و همکاران (۲۰۱۷)، چنچ و همکاران (۲۰۰۶)، رایت و همکاران (۲۰۱۷)، ازتکوینز (۲۰۰۴)، ازتکوینز (۲۰۱۳)، جباری و همکاران (۱۳۹۹)

ساختار به‌روز، غیر پیچیده، حمایتی

گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، بدالهی و همکاران (۲۰۱۴)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۳)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۱)، گوئرو و اوربانو (۲۰۱۲)، مزده و همکاران (۱۳۹۲)، آدرش (۲۰۱۴)، بدالهی و همکاران (۲۰۱۲)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، ماکارکیا ژ و همکاران (۲۰۱۷)، چنچ و همکاران (۲۰۰۶)، کانو (۲۰۰۷)، زو و بنگ (۲۰۰۸)، ازتکوینز (۲۰۰۶)، کرپی (۲۰۰۶)، گیپ (۲۰۱۴)، آندرسک (۲۰۱۴)، آدرش (۲۰۱۴)، گیپ (۲۰۰۵)، گیپ و هانون (۲۰۰۴)، شاین (۲۰۰۴)، فرتزونی (۲۰۱۱)، اوشی و همکاران (۲۰۰۸)، ازتکوینز (۲۰۰۳)، اوربانو و گوئرو (۲۰۱۳)، ماکارکیا ژ و همکاران (۲۰۱۴)، ازتکوینز (۲۰۰۴)، بدالهی و همکاران (۲۰۱۴)، جی کوب و همکاران (۲۰۰۳)، کلارک (۱۹۹۸)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، سوره و همکاران (۲۰۱۱)، ماکارکیا ژ و همکاران (۲۰۱۷)، کرپی (۲۰۰۶)، چنچ و همکاران (۲۰۰۶)، رایت و همکاران (۲۰۱۷)، ازتکوینز (۲۰۰۶)، فیچر و همکاران (۲۰۱۷)، ژو و ازتکوینز (۲۰۱۴)، کرپی (۲۰۱۳)، مدرسی (۱۳۹۰)، فیچر و همکاران (۲۰۱۷)، گیپ (۲۰۱۲)، مزده و همکاران (۱۳۹۲)، اوربانو و همکاران (۲۰۱۳)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۰)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، وود (۲۰۱۱)، کرپی (۲۰۰۶) و (۲۰۱۱)، روتامل (۲۰۰۷)، گیپ و همکاران (۲۰۱۳)، روتامل و همکاران (۲۰۰۷)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۰)، اسبورن (۲۰۰۱)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۱)، گرمالدی و همکاران (۲۰۱۱)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، بنستون و همکاران (۲۰۱۴)، نادری نبی و همکاران (۱۳۹۲)، اوربانو و همکاران (۲۰۱۲)، کرپی (۲۰۱۳)، بارسیک و همکاران (۲۰۱۷)، محسنی (۱۳۹۷)، فتولا و همکاران (۲۰۲۰)

برنامه‌های حمایتی برای فعالیت‌های کارآفرینانه

لگوهای نقش و مکانیزم های انگیزشی، حمایتی

(۲۰۰۹)، سوره و همکاران (۲۰۱۱)، کرپی (۲۰۱۳)، ماکارکیا ژ (۲۰۱۴)، بدالهی و همکاران (۲۰۱۴)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، بنستون و همکاران (۲۰۱۴)، اسپیر و همکاران (۲۰۱۶)، دسیلوا (۲۰۱۶)، آندرسک (۲۰۱۴)، مزده و همکاران (۱۳۹۲)، کرپی (۲۰۰۶)، اوربانو و همکاران (۲۰۱۲)، چنچ و همکاران (۲۰۱۶)، هانون (۲۰۰۸)، ازتکوینز (۲۰۰۴)، اسپیر و همکاران (۲۰۱۶)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۳)، پرکمن همکاران (۲۰۱۳)، وثوقی و ضیا (۱۳۹۴)، آدرش و فیلیس (۲۰۰۷)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، تی و یونگ (۲۰۰۸)، گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، مدرسی (۱۳۹۰)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، مزده و همکاران (۲۰۱۳)، مووی و همکاران (۲۰۱۴)، بدالهی و همکاران (۲۰۱۴)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۴)، گیپ و همکاران (۲۰۱۳)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، روتامل و همکاران (۲۰۰۷)، بدالهی و دیگران (۲۰۱۴)، سوره و همکاران (۲۰۱۱)، هانون (۲۰۰۸)، گیپ و همکاران (۲۰۰۹)، کرپی (۲۰۰۵)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، اسپیر و همکاران (۲۰۱۶)، مووی و همکاران (۲۰۱۴)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۲)، وثوق و ضیا (۱۳۹۴)، مزده و همکاران (۱۳۹۲)، اوربانو و همکاران (۲۰۱۳)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، وانگ و همکاران (۲۰۰۷)، کرپی (۲۰۰۵)، کرپی (۲۰۱۱)، گراهام (۲۰۱۴)، بارسیک و همکاران (۲۰۱۷)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۳)، آدرش (۲۰۱۴)، رضایی و همکاران (۱۳۹۲)، آدرش و فیلیس (۲۰۰۷)، ورلی و نلس (۲۰۱۰)، ازتکوینز (۲۰۰۴)، اسپیر و همکاران (۲۰۱۶)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۳)، گیپ (۲۰۱۵)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، گیپ (۲۰۱۵)، وود (۲۰۱۱)، ریز (۲۰۱۷)، روتامل و همکاران (۲۰۰۷)، اوشی و همکاران (۲۰۰۸)، گیپ و همکاران (۲۰۱۲)

الگوی نقش و سیستم مبتنی بر پاداش

ماکارکیا ژ و همکاران (۲۰۱۷)، زو کالا (۲۰۱۵)، ته یونگ (۲۰۰۸)، جاب کو و همکاران (۲۰۰۳)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، گیپ و همکاران (۲۰۱۲)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، ونگ و همکاران (۲۰۰۷)، شولت (۲۰۰۴)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۴)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۵)، آدرش (۲۰۱۴)، زا کالا (۲۰۱۵)، گنتر و واگنر (۲۰۰۸)، محسنی (۱۳۹۷)، آبرئو و گرینویچ (۲۰۱۳)، بنستون و همکاران (۲۰۱۴)، رایت و همکاران (۲۰۰۷)، اشمیتز و همکاران (۲۰۱۴)، اسپیر و همکاران (۲۰۱۶)، کانو (۲۰۰۷)، شمیتز و همکاران (۲۰۱۴)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، گیپ (۲۰۱۴)، آبروو گرینویچ (۲۰۱۳)، گارسیا ارسیل و همکاران (۲۰۱۳)، ونگ و همکاران (۲۰۰۷)، ژو و ازتکوینز (۲۰۰۸)، موروز و همکاران (۲۰۱۰)، فرانزونی (۲۰۱۱)، بدالهی و همکاران (۲۰۱۴)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، گنتر و واگنر (۲۰۰۸)، اقبال اول و همکاران (۱۳۹۲)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، گیپ (۲۰۱۲)، گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، کتیکیدیس و همکاران (۲۰۱۲)، آران‌ها و گارسیا، (۲۰۱۴)، آدرش و فیلیس (۲۰۰۷)، پترکا (۲۰۱۱)، هیندل (۲۰۱۰)، گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، گیپ (۲۰۰۵)، احمد پور داریانی و همکاران (۱۳۸۷)، هانون (۲۰۰۸)، گیپ (۲۰۱۵)، گیپ و هانون (۲۰۰۴)، احمد پور داریانی و همکاران (۱۳۸۷)، باز و اوزگن (۲۰۱۷)، آدرش و فیلیس (۲۰۰۷)، مارکر کیاز و همکاران (۲۰۱۷)، مزده و همکاران (۲۰۱۳)، آبرئو و گرینویچ (۲۰۱۳)، آندرسک (۲۰۱۴)، گیپ (۲۰۱۴)، صمدی میارکلانی و صمدی مبارکلانی (۱۳۹۵)، گیپ و هانون (۲۰۰۴) OECD، (۲۰۱۲)، کتیکیدیس و همکاران (۲۰۱۲)، نادری نبی و همکاران (۱۳۹۲)، مقدسی و همکاران (۱۳۹۴)، اوربانو و همکاران (۲۰۱۲)، مزده و همکاران (۲۰۱۳)، تقی پور ظهیر و حسن زاده (۱۳۸۱)، گیپ و همکاران (۲۰۰۹)، نادری نبی و همکاران (۱۳۹۲)، لیو و همکاران (۲۰۲۱)

برنامه آموزش و توسعه نیروی انسانی (با رویکرد کارآفرینانه)

توسعه کارآفرینی در آموزش و یادگیری

مؤلفه	مفاهیم	برخی منابع استخراج کدها
ارایه برنامه های درسی و آموزشی بامحتوای کارآفرینانه	روش تدریس و متدلوژی آموزش، فعال و متنوع	<p>مارکر کیاژ و همکاران (۲۰۱۷)، مزده و همکاران (۲۰۱۳)، شمیمتیز همکاران (۲۰۱۴)، مارکارکیاز و همکاران (۲۰۱۴)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، یداللهی و همکاران (۲۰۱۴)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۴)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۱)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، پترکا (۲۰۰۸) و (۲۰۱۱)، مهدوی مزده و همکاران (۱۳۹۲)، کردتالیج (۱۳۸۴)، گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، محمد باز و ازگان (۲۰۱۷)، مووی و همکاران (۲۰۱۴)، مقدسی و همکاران (۱۳۹۴)، نادری نبی و همکاران (۱۳۹۲)، سعدی و همکاران (۱۳۹۶)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۵)، ژو و انزکویتز (۲۰۱۴)، سعدی و همکاران (۱۳۹۶)، قیبری و آقاجانی (۱۳۹۱)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، نادری نبی و همکاران (۱۳۹۲)، مایر (۲۰۱۰)، گراهام (۲۰۱۴)، محسنی (۱۳۹۷)، لیو و همکاران (۲۰۲۱)</p>
ایجاد شبکه های واسط	تعامل فردی و روابط چند سطحی	<p>موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، سوره و همکاران (۲۰۱۱)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، مووی و همکاران (۲۰۱۴)، هانون (۲۰۰۸)، کمیسیون اروپا و OECD (۲۰۱۲)، یداللهی و همکاران (۲۰۱۴)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، محمد باز و ازگان (۲۰۱۷)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۳)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، مارکارکیاز و همکاران (۲۰۱۷)، مهدوی مزده و همکاران (۱۳۹۲)، اسپیر و همکاران (۲۰۱۶)، مقدسی و همکاران (۱۳۹۴)، موروز و همکاران (۲۰۱۰)، نادری نبی و همکاران (۱۳۹۲)، صمدی و صمدی (۱۳۹۵)، کربی (۲۰۱۳)، اوربانو و همکاران (۲۰۱۳)، تقی پور ظهیر و حسن مرادی (۱۳۸۵)، کربی (۲۰۱۳)، نادری نبی و همکاران (۱۳۹۲)، جباری و همکاران (۱۳۹۹)</p> <p>سلام زاده و همکاران (۲۰۱۱)، شمیمتیز و همکاران (۲۰۱۷)، یداللهی فارسی و همکاران (۲۰۱۲)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، انزکویتز (۲۰۱۳)، مووی و همکاران (۲۰۱۴)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۶)، بنستون و همکاران (۲۰۱۴)، مایر (۲۰۱۰)، اسبورن (۲۰۰۱)، صمدی مبارکلابی (۱۳۹۵)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۳)، کرد نالیج و همکاران (۱۳۹۱)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۶)، رضایی و همکاران (۱۳۹۲)، وثوق و ضیا (۱۳۹۴)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، اوشی (۲۰۰۵)، گیب (۲۰۱۵)، مارکارکیاز همکاران (۲۰۱۴)، بین هیبرو و استنس (۲۰۱۳)، وود (۲۰۱۱)، گوئرو اوربانو (۲۰۱۰)، ورنلی و نلس (۲۰۱۰)، اوربانو و همکاران (۲۰۱۳)، یو آن چی و همکاران (۲۰۱۶)، روتامل (۲۰۰۷)، برانتینو و استنسیو (۲۰۱۰)، سوره و همکاران، رایت و همکاران (۲۰۱۷)، یو آن چی و همکاران (۲۰۱۶)، جباری و همکاران (۱۳۹۹)، فتولا و همکاران (۲۰۲۰)</p>
شبکه سازی	تعامل دانشگاه، دولت و صنعت	<p>گیب و هانون (۲۰۰۴)، گیب (۲۰۱۴)، بین هیبرو و استنس (۲۰۱۳)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۶)، کربی (۲۰۰۵)، پیترا (۲۰۰۸)، گیب (۲۰۱۵)، فیچر و همکاران (۲۰۱۷)، چنچ و همکاران (۲۰۱۶)، یو آن چی و همکاران (۲۰۱۶)، چنچ و همکاران (۲۰۱۶)، گیب (۲۰۱۵)، گیب (۲۰۱۲)، هانون (۲۰۰۸)، بین هیبرو و استنس (۲۰۱۳)، برانتینو و استنسیو (۲۰۱۰)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۰)، سوره و همکاران (۲۰۱۱)، یداللهی فارسی و همکاران (۲۰۱۲)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، نادری نبی و همکاران (۱۳۹۲)، اسپیر و همکاران (۲۰۱۶)، یوکویاما (۲۰۰۶)، انزکویتز (۲۰۰۶)، بارسیک و همکاران (۲۰۱۷)، الهارتی (۲۰۱۴)، گراهام (۲۰۱۴)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۵)، رایت و همکاران (۲۰۱۷)، کربی (۲۰۰۶)، جباری و همکاران (۱۳۹۹)، لیو و همکاران (۲۰۲۱)، سنتو بلیا و همکاران (۲۰۱۹)</p> <p>زو و بنگ (۲۰۰۸) انزکویتز (۲۰۰۳)، کربی و همکاران (۲۰۱۱)، کلو فستن و جونز (۲۰۰۰)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، فیلوت و همکاران (۲۰۱۱)، مارکار کیاژ و همکاران (۲۰۱۷)، وود (۲۰۱۱)، واندر سیجد و همکاران (۲۰۰۷)، گیب (۲۰۱۴)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، سابوتزکی (۱۹۹۹)، گیب و هانون (۲۰۰۴)، سابوتزکی (۱۹۹۹)، هولدن گورب باک گلدشتاین (۲۰۱۰)، انزکویتز (۲۰۱۳)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۱)، یداللهی فارسی و همکاران (۲۰۱۴)، انزکویتز (۲۰۰۴)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۰)، OECD (۲۰۱۲)، اقبال اول و همکاران (۱۳۹۲)، پترکا (۲۰۱۱)، واندر سید و همکاران (۲۰۰۷)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، فیچر و همکاران (۲۰۱۷)، تربیل و همکاران (۲۰۱۵)، شمیمتیز و همکاران (۲۰۱۷)، ژو و انزکویتز (۲۰۰۴)، گیب (۲۰۱۲)، کمیسیون اروپا (۲۰۱۲)، کلارک (۱۹۹۸)، الهارتی، (۲۰۱۴)، انزکویتز (۲۰۱۳)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، فیچر و همکاران (۲۰۱۷)، انزکویتز (۲۰۱۳)، انزکویتز (۲۰۰۴)، رویکه (۱۹۹۸)، اشمیتز و همکاران (۲۰۱۴)، بوخنی (۲۰۰۹)، انزکویتز (۲۰۰۳)، اوشی و همکاران (۲۰۰۸)، انزکویتز (۲۰۰۳)؛ کربی و همکاران (۲۰۱۱)، انزکویتز (۲۰۰۱)، کلو فستن و جونز (۲۰۰۰)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، فیلوت و همکاران (۲۰۱۱)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۶)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، کالار و انتو نسیک (۲۰۱۵)، فریدی و همکاران (۱۳۹۶)، وود (۲۰۱۱)، انزکویتز (۲۰۰۶)، کربی (۲۰۰۶)، کربی (۲۰۰۵)، اوربانو و گوئرو (۲۰۱۲)، انزکویتز (۲۰۱۳)، لیو و همکاران (۲۰۲۱)، سنتو بلیا و همکاران (۲۰۱۹)</p>

مؤلفه	مفاهیم	برخی منابع استخراج کدها
فرهنگ کارآفرینانه	توسعه روحیه و نگرش کارآفرینانه	سعدي و همکاران (۱۳۹۶)، ته و یونگ (۲۰۰۸)، پترکا (۲۰۰۸)، وسیلد و همکاران (۲۰۱۵)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، اوربانو و همکاران (۲۰۱۳)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، مزده و همکاران (۲۰۱۳)، مووی و همکاران (۲۰۱۴)، برن آستین و ریهان (۲۰۱۴)، وسیلد و همکاران (۲۰۱۵)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، کانو (۲۰۰۷)، ورلی و نلس (۲۰۱۰)، مدرسی (۱۳۹۰)، اقبال اول و همکاران (۱۳۹۲)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۶)، مزده و همکاران (۱۳۹۲)، روپکه (۱۹۹۸)، یداللهی فارسی و همکاران (۲۰۱۲)، شولت (۲۰۰۴)، کرپی و همکاران (۲۰۱۱)، کلارک (۱۹۹۸)، انزکوویتز (۲۰۰۳)، ماکارکیاز و همکاران (۲۰۱۴)، کرپی (۲۰۰۹)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، نورو همکاران (۲۰۱۲)، یداللهی و همکاران (۲۰۱۴)، روپکه (۱۹۹۸)، کردنالیچ (۱۳۹۱)، روتامل (۲۰۰۷)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۵)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۲)، گیب (۲۰۱۵)، اندرسک (۲۰۱۴)، مقدسی و همکاران (۱۳۹۴)، مزده و همکاران (۱۳۹۲)، واندر سید و همکاران (۲۰۰۷)، گیب (۲۰۰۴)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۴)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۶)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، گیب (۲۰۱۵)، ریز (۲۰۱۷)، گلدشتاین (۲۰۱۰)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۱)، گیب و همکاران (۲۰۰۹)، مایر (۲۰۱۰)، اسبورن (۲۰۰۱)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۱)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۴)، کلارک (۱۹۹۸)، روتامل و همکاران (۲۰۰۷)، گوئرو و اوربانو (۲۰۱۰)، بهزادی و همکاران (۱۳۹۳)، هانون (۲۰۰۸)، آران ها و گارسیا (۲۰۱۴)، مووی و همکاران (۲۰۱۴)، احمد پور داریانی و همکاران (۲۰۱۴)، مایناردز و همکاران (۲۰۱۱)، پترکا (۲۰۱۱)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، فیچر و همکاران (۲۰۱۷)، احمد پور داریانی و همکاران (۱۳۸۷)، شاین (۲۰۰۴)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، ورلی و نلس (۲۰۱۰)، سید حسینی و جایبان (۱۳۸۱)، قنبری و آقاجانی (۱۳۹۱)، چنج و همکاران (۲۰۱۶)، برن آستین و ریهان (۲۰۱۴)، بوخنیا (۲۰۰۹)، اوشی و همکاران (۲۰۰۵)، نور و همکاران (۲۰۱۲)، گارسیا ارسی و همکاران (۲۰۱۳)، رضایی و همکاران (۱۳۹۲)، کتیکیدیس و همکاران (۲۰۱۲)، آدرش و فیلیس (۲۰۰۷)، اوشی و همکاران (۲۰۰۷)، گیب (۲۰۰۵)، انزکوویتز (۲۰۰۶)، دسیلوا (۲۰۱۵)، محسنی (۱۳۹۷)، جباری و همکاران (۱۳۹۹)، فتولا و همکاران (۲۰۲۰)، لیو و همکاران (۲۰۲۱)
یکپارچه سازی فرهنگی (بارویکرد نوآوری و کارآفرینی)		مایر (۲۰۱۰)، گروپ و گلدشتاین (۲۰۱۰)، سلام زاده و دیگران (۲۰۱۱)، مقدسی و همکاران (۱۳۹۴)، انزکوویتز (۲۰۰۶)، گیب و هانون (۲۰۰۴)، ریز (۲۰۱۷)، موروز و همکاران (۲۰۱۰)، هانون (۲۰۰۸)، گروپ و گلدشتاین (۲۰۱۰)، سلام زاده و همکاران (۲۰۱۱)، سوره و همکاران (۲۰۱۱)، آران ها و گارسیا (۲۰۱۴)، بوند سیجد (۲۰۰۷)، فرنونی (۲۰۱۱)، برن آستین و ریهان (۲۰۱۴)، آدرش (۲۰۱۴)، تقی پور ظهیر و حسن مرادی (۱۳۸۱)، گیب (۲۰۱۵)، گوئرو و همکاران (۲۰۰۶)، کرپی (۲۰۱۱)
بازنگری و اصلاح	استفاده از شیوه های بین المللی در آموزش و پژوهش	گیب (۲۰۱۲)، مینولا (۲۰۱۶)، OECD (۲۰۱۲)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، کالار و آنتونسیک (۲۰۱۵)، مارکار کیاز و همکاران (۲۰۱۷)، مینولا و همکاران (۲۰۱۶)، OECD (۲۰۱۲)، گیب (۲۰۱۲)، فریدی و همکاران (۱۳۹۶)، جباری و همکاران (۱۳۹۹)
ارزیابی و توسعه	تسهیل تعاملات بین المللی	OECD (۲۰۱۲)، اسپیر و همکاران (۲۰۱۶)، گیب (۲۰۱۲)، صمدی مبارکلانی و صمدی مبارکلانی (۱۳۹۵)، موسوی و همکاران (۱۳۹۶)، مارکارکیاز (۲۰۱۷)، مینولا و همکاران (۲۰۱۶)، بنستون و همکاران (۲۰۱۴)، گیب (۲۰۱۲)، کتیکیدیس و همکاران (۲۰۱۲)، OECD (۲۰۱۲)، مینولا (۲۰۱۶)، کالار و آنتونسیک (۲۰۱۵)
	ارزیابی عملکرد و تاثیرگذاری دانشگاه	تقی پور ظهیر و حسن مرادی (۱۳۸۱)، باز و ازگن (۲۰۱۷)، مارکارکیاز و همکاران (۲۰۱۷)، یداللهی فارسی و همکاران (۲۰۱۲)، نور و همکاران (۲۰۱۲)، OECD (۲۰۱۲)، محمد باز و ازگن ترکیه (۲۰۱۷)، حسینی و جایبان (۱۳۸۱)، OECD (۲۰۱۲)، گوئرو و همکاران (۲۰۱۵)، گیب (۲۰۱۲)، لیو و همکاران (۲۰۲۱)
	ارزیابی امکانات	تقی پور ظهیر و حسن مرادی (۱۳۸۱)، باز و ازگن (۲۰۱۷)، لیو و همکاران (۲۰۲۱)
	بازنگری و اصلاح	گوئرو و همکاران (۲۰۱۶)، شمیتز و همکاران (۲۰۱۷)، تقی پور ظهیر و حسن مرادی (۱۳۸۱)، رایینز و همکاران (۲۰۱۷)

۱.۱.۱ گام ششم: کنترل کیفیت

برای کنترل مفاهیم استخراجی از مقایسه نظر پژوهشگر با یک خبره استفاده شده به این صورت که علاوه بر محقق که اقدام به کدگذاری اولیه نموده است؛ محقق دیگری نیز همان متنی را که خود محقق کدگذاری کرده است را بدون اطلاع از کدهای آن و جداگانه کدگذاری نموده است. در صورتی که کدهای این دو محقق به هم نزدیک باشد نشان دهنده توافق بالا بین این دو کدگذار است و بیان کننده پایایی است. برای ارزیابی میزان توافق بین این دو رتبه دهنده از شاخص کاپای (کافمن) کوهن استفاده می شود. شاخص کاپا فقط برای متغیرهایی استفاده می شود که سطح سنجش آن ها یکی باشد و همچنین تعداد طبقات آن ها با یکدیگر برابر باشد. مقدار شاخص کاپا بین صفر تا یک نوسان دارد. هر چه مقدار این سنج به عدد یک نزدیک تر باشد، نشان دهنده توافق بیشتر بین رتبه دهندگان است، اما زمانی که مقدار کاپا به عدد صفر نزدیک تر باشد، توافق کمتر بین دو رتبه دهنده وجود دارد (Mohaghar et al., 2013). در صورتی که ضریب توافق حاصل شده بیش از ۰/۶ باشد سطح توافق معتبر است. پس از تأیید کیفیت کدهای انتخابی نسبت به دسته بندی و تحلیل مطالب استخراجی اقدام می شود در تحقیق حاضر، نتیجه محاسبه مقدار شاخص کاپای با استفاده از نرم افزار SPSS در سطح معنادار ۰/۰۰۱ عدد ۰/۷۲۵ محاسبه شد.

آنتروپی شانون: روش‌های متعددی برای تعیین وزن شاخص‌ها وجود دارد که یکی از بهترین آن‌ها، آنتروپی شانون است (Azar et al., ۲۰۰۷). از روش آنتروپی شانون، میزان پشتیبانی پژوهش‌های گذشته از یافته‌های این پژوهش به صورت آماری نشان داده می‌شود. براساس روش آنتروپی شانون، می‌توان از لحاظ کمی به توصیف عوامل هماهنگی و تعیین میزان پشتیبانی پژوهش‌های گذشته پرداخت. در روش آنتروپی شانون ابتدا پیام برحسب مقوله‌ها به تناسب هر پاسخگو در قالب فراوانی شمارش می‌شود؛ سپس با استفاده از بار اطلاعاتی هر مقوله درجه اهمیت هر یک محاسبه می‌شود. براین اساس، میزان پشتیبانی پژوهش‌های گذشته از یافته‌های این پژوهش به صورت آماری نشان داده می‌شود. برای این منظور بار اطلاعاتی عدم اطمینان E_j و ضریب اهمیت W_i محاسبه می‌شود برای محاسبه وزن هر یک از مفاهیم نیز، مجموع وزن کدهای آن مفهوم محاسبه شد و بر اساس وزن‌های به دست آمده در جدول رتبه‌بندی صورت گرفت. برای استفاده از الگوریتم روش آنتروپی لازم است که ابتدا کدها به تناسب هر مقاله در قالب فراوانی شمارش شود:

- ماتریس فراوانی‌ها با استفاده از رابطه زیر بهنجار می‌شود:

$$P_{ij} = \frac{F_{ij}}{\sum_{j=1}^n F_{ij}} \quad (i = 1, 2, \dots, m; j = 1, 2, \dots, n)$$

(۱)

- بار اطلاعاتی کد J با استفاده از رابطه زیر محاسبه می‌شود.

$$E_j = -k \sum_{i=1}^m [P_{ij} \ln P_{ij}] \quad (j=1, 2, \dots, n)$$

$$k = \frac{1}{\ln m}$$

(۲)

- با استفاده از بار اطلاعاتی کدها ضریب اهمیت هر یک از کدها محاسبه می‌شود. هر کدی که دارای بار اطلاعاتی بیشتری است باید از درجه اهمیت (W_j) بیشتری برخوردار باشد

- محاسبه ضریب اهمیت کد J آ م طبق رابطه زیر محاسبه می‌شود.

رابطه (۳) محاسبه ضریب اهمیت

$$W_j = \frac{E_j}{\sum_{j=1}^n E_j}$$

(۳)

W_j شاخصی است که ضریب اهمیت هر کد J ام را نسبت به کل مقاله‌ها مشخص می‌کند (Azar, ۲۰۰۱)

گام هفتم: ارائه یافته‌ها

در این مرحله از روش فراترکیب، نتایج تحلیل ادبیات بیان گردید. در این پژوهش بر اساس نتایج تحلیل بر روی ۱۲۳ پژوهش، ۹۸ مشخصه، ۱۸ مفهوم و ۷ مؤلفه شناسایی و آزمون کیفیت آن‌ها تأیید شد. در زیر به توضیح هر یک از مؤلفه‌ها خواهیم پرداخت.

ساختار سازمانی کارآفرینانه: این فراترکیب، نشان‌دهنده نقش ساختار سازمانی به عنوان پایه و اساس و زمینه اصلی تبدیل دانشگاه‌ها از حالت سنتی به کارآفرینی است. چراکه لازمه کارآفرینی خلاقیت است و به استناد نظر Schumpeter (1993) خلاقیت جزئی از کارآفرینی محسوب می‌شود که لازمه آن؛ انعطاف‌پذیری، متمایز بودن و غیر متمرکز بودن ساختارهای سازمان است (Modarresi & Modarresi, 2018). یک دانشگاه زمانی می‌تواند به عنوان کارآفرین مطرح شود که انعطاف‌پذیری لازم در اجرای قوانین داشته و امکان تصمیم‌گیری در سطوح مختلف فراهم گردد. این ویژگی‌های ساختاری موجب تسهیل جریان پرورش ایده‌های نوآورانه در سطوح پایین سازمان می‌شود و سبک‌های مدیریتی خلاق و منحصربه‌فرد را پرورش می‌دهد.

فرهنگ کارآفرینانه: در این پژوهش فرهنگ کارآفرینانه در دو زیر مؤلفه یکپارچه‌سازی فرهنگی با رویکرد نوآوری و نگرش کارآفرینانه جامعه دانشگاه بیان شده است و مشتمل بر کانونی از اعضای علمی با انگیزه و یکپارچگی دانشگاه در خصوص ابعاد ارزش کارآفرینی، رویکرد کارآفرینانه کارکنان و اساتید و دانشجویان و بطور کلی جامعه دانشگاه نسبت به کارآفرینی و نوآوری است. در این خصوص بر اساس نتایج حاصله، دانشگاه‌ها باید با توسعه روحیه رقابتی کارکنان و همچنین دانش رقابتی دانشجویان، فرهنگ کارآفرینی را ترویج دهد. زمانی که رهبران استراتژیک با فرهنگ و جو سازمان هماهنگ باشند، انگیزه‌های قوی برای نوآوری و پیگیری فرصت‌های جدید ایجاد می‌شود. توجه به فرهنگ علاوه بر کلارک، در

پژوهش‌های محققان دیگر نظیر: (Guerrero et al., 2006), O'Shea et al. (2001), Rothaermel et al. (2007), Sporn (2001)، کارآفرین مورد توجه قرار گرفته و در جدول (۳) توجه پژوهشگران مختلف به آن بیان شده است. (Wright et al., 2017) معتقدند دانشگاه‌ها می‌توانند از طریق برداشتن موانع سازمانی، آموزش کارکنان ماهر و کارآفرینان و حمایت از برنامه‌های سرمایه‌گذاری از قبیل رویدادهای شبکه، از فرهنگ و شبکه‌های کارآفرینی حمایت کنند (Wright et al., 2017)؛ بسیاری از راهبردهای منتشر شده در سراسر جهان، واژه کارآفرین یا کارآفرینی را در نظام پاداش و تشویق و انعطاف‌پذیری بیان نموده‌اند. لذا مدیریت منابع انسانی می‌بایست ضمن توجه به مکانیسم‌های جذب، تأمین و آموزش و پرورش نیروی انسانی با کیفیت به بحث انگیزش در کارکنان از طریق سیستم‌های تشویقی و الگوی نقش در موفقیت برنامه‌های کارآفرینی دانشگاه در حوزه مدیریت منابع انسانی توجه خاص مبذول نماید (Modarresi et al., 2020). مطالعه حاضر نشان می‌دهد که وجود فرآیندهای حمایتی که منجر به تأیید، تشویق و اعطای پاداش به فعالیت‌های کارآفرینانه شده و انگیزه لازم را در سایرین تقویت می‌کند؛ در تحول و توسعه دانشگاه‌های کارآفرین بسیار مؤثر است. فراترکیب پژوهش‌ها مشخص می‌سازد که دانشگاه‌ها برای ایجاد فعالیت‌های نوآورانه باید واحدهای حمایتی اساسی به منظور حمایت از فعالیت‌های کارآفرینانه و افراد نوآور ایجاد نمایند. بنابراین مکانیزم‌هایی که در طی آنها سازمان یادگیرنده سطوح انگیزشی مدیران و کارکنان خود را هدایت کند و مدل‌های ذهنی، انگیزه‌های صریح و ضمنی ایجاد کنند؛ بهتر می‌تواند کارکنان خود را به سمت تغییرات جدید هدایت کند.

الگوهای نقش و مکانیزم‌های حمایتی - انگیزشی: ارائه الگوهای نقش و تشویق و پاداش از جمله مواردی است که در ادبیات دانشگاه کارآفرین مورد توجه قرار گرفته و در جدول (۳) توجه پژوهشگران مختلف به آن بیان شده است. (Wright et al., 2017) معتقدند دانشگاه‌ها می‌توانند از طریق برداشتن موانع سازمانی، آموزش کارکنان ماهر و کارآفرینان و حمایت از برنامه‌های سرمایه‌گذاری از قبیل رویدادهای شبکه، از فرهنگ و شبکه‌های کارآفرینی حمایت کنند (Wright et al., 2017)؛ بسیاری از راهبردهای منتشر شده در سراسر جهان، واژه کارآفرین یا کارآفرینی را در نظام پاداش و تشویق و انعطاف‌پذیری بیان نموده‌اند. لذا مدیریت منابع انسانی می‌بایست ضمن توجه به مکانیسم‌های جذب، تأمین و آموزش و پرورش نیروی انسانی با کیفیت به بحث انگیزش در کارکنان از طریق سیستم‌های تشویقی و الگوی نقش در موفقیت برنامه‌های کارآفرینی دانشگاه در حوزه مدیریت منابع انسانی توجه خاص مبذول نماید (Modarresi et al., 2020). مطالعه حاضر نشان می‌دهد که وجود فرآیندهای حمایتی که منجر به تأیید، تشویق و اعطای پاداش به فعالیت‌های کارآفرینانه شده و انگیزه لازم را در سایرین تقویت می‌کند؛ در تحول و توسعه دانشگاه‌های کارآفرین بسیار مؤثر است. فراترکیب پژوهش‌ها مشخص می‌سازد که دانشگاه‌ها برای ایجاد فعالیت‌های نوآورانه باید واحدهای حمایتی اساسی به منظور حمایت از فعالیت‌های کارآفرینانه و افراد نوآور ایجاد نمایند. بنابراین مکانیزم‌هایی که در طی آنها سازمان یادگیرنده سطوح انگیزشی مدیران و کارکنان خود را هدایت کند و مدل‌های ذهنی، انگیزه‌های صریح و ضمنی ایجاد کنند؛ بهتر می‌تواند کارکنان خود را به سمت تغییرات جدید هدایت کند.

توسعه کارآفرینی در آموزش و یادگیری: در فرایند پویا سازی منابع سازمان، علاوه بر فرهنگ سازی، پرداختن به برنامه‌های آموزشی و پژوهشی در حوزه کارآفرینی که شکل‌دهنده مدل ذهنی افراد دانشگاهی در زمینه راه‌اندازی کسب‌وکار مخاطره‌آمیز است نیز مهم و مکمل خواهد بود. به اعتقاد (Schmitz et al., 2017) تکنیک‌های تدریس جدید و برنامه‌های درسی نوآورانه می‌تواند از برنامه‌های کارآفرینی و نوآوری حمایت کند (Schmitz et al., 2017). تحقیقات مورد مطالعه در پژوهش حاضر به تغییر در شیوه آموزش و استفاده از ابزارهای آموزشی خاص و بازنگری برنامه درسی و ارائه مطالب کارآفرینی در راستای توسعه کارآفرینی دانشگاهی اشاره داشته‌اند که مؤید توجه به تغییر محتوا و متدهای آموزشی در راستای کارآفرینی در برنامه‌های آموزش دانشگاه‌ها است. بدیهی است برای توسعه کارآفرینی دانشگاهی، آموزش مهارت‌هایی فارغ از دانش تئوری کلاس درس، مهارت‌های نسبی، توانایی حل مسئله و کار تیمی مورد نیاز است که موجب تقویت شخصیت دانشجویان می‌شود (Volpe, 2018). با توجه به اینکه منابع انسانی، مهم‌ترین منبع قدرت سازمان‌ها است که در اختیار حوزه‌های تخصصی گوناگون است؛ توجه ویژه به منابع انسانی، اعم از اساتید، دانشجویان و کارکنانی که پتانسیل تجاری‌سازی یافته‌های دانشگاهی و راه‌اندازی کسب‌وکارهای انشعابی و کارآفرینانه را دارا هستند، مهم و اساسی است. چراکه آموزش و بهسازی آنها می‌تواند نقش موثری در کارآفرین شدن دانشگاه و تحول آن‌ها به سازمان کارآفرین داشته باشد (Modarresi et al., 2019). بدون شک، اثربخشی دانشگاه کارآفرین بدون توسعه سیستماتیک به آموزش مهارت و آموزش کارآفرینی برای دانشجویان دانشکده‌ها، مدیران و کارکنان و تقویت نگرش کارآفرینی در منابع انسانی دانشگاه امکان‌پذیر نیست. از این‌رو، یکی از مهم‌ترین دیدگاه‌های دانشگاه نسل سوم (کارآفرین)، توسعه مهارت‌های شغلی و حرفه‌ای و توانایی دانشجویان و اعضای هیئت‌علمی در راستای فرایند توسعه ملی و حل مشکلات جامعه به روش علمی است (Guerrero et al., 2015).

بین‌المللی شدن: پارامتر مهم دیگر موضوع بین‌المللی سازی دانشگاه‌هاست. با اتخاذ یک جهت بین‌المللی، دانشگاه‌های کارآفرینی از نظر جذب و حفظ استعدادها کارآفرینی، کارآفرین‌تر عمل می‌کنند (Klofsten et al., 2019) دانشگاه‌ها نمی‌توانند بدون نگاه به اطراف و توجه به محیط بین‌المللی و استفاده از تجربیات دانشگاه‌های موفق در سطح جهانی و تعاملات مناسب بین‌المللی در امر کارآفرینی موفق شوند. امروزه جهانی شدن به شکل یک پارادایم نظری و چارچوب مفهومی قابل استناد برای بسیاری از تحقیقات و مطالعات آموزشی مطرح است و تأثیر بلافصل آن بر سیاست‌ها و مأموریت‌های آموزشی، پژوهشی و خدماتی دانشگاه‌ها سبب گسترش پدیده بین‌المللی شدن آموزش عالی شده است که هم در بعد بخشی (آموزش، پژوهش و خدمات) و هم در بعد فرا بخشی (اقتصاد، سیاست و روابط بین‌الملل) موضوع بسیاری از سیاست‌گذاریها و پژوهش‌ها بوده است (Khorsandi Taskooh, 2015). چارچوب دانشگاه کارآفرین OECD (2012) بیان می‌دارد که روابط خارجی برای تبادل دانش و بین‌المللی شدن، یکی از مهم‌ترین جنبه‌های استراتژیک خارجی برای دانشگاه‌ها هستند که برای آموزش عالی و جامعه ارزش ایجاد می‌کند (OECD, 2012). بدیهی است بین‌المللی سازی به یک محیط دانشگاهی نیاز دارد که باعث ایجاد ذهن حامی در میان افراد مختلف شده و به مشارکت فعال منجر می‌شود. در این رابطه بین‌المللی بودن باید بخش مهمی از استراتژی کارآفرینی دانشگاه قرار گرفته و حمایت از تحرک بین‌المللی کارکنان و دانشجویان، به ویژه دانشجویان دکتری مورد توجه قرار گیرد. دانشگاه کارآفرین باید به‌عنوان یک موسسه بین‌المللی منظور شده و استفاده از شیوه بین‌المللی شدن در روش آموزش و انجام فعالیت‌های پژوهشی (از جمله تبادل منابع انسانی و دانشی با محیط فراملی و تسهیل تعاملات بین‌المللی)

مورد توجه دانشگاه باشد که توجه به گسترش آن می‌تواند در افزایش درآمدزایی دانشگاه در راستای تنوع مالی و افزایش کیفیت آموزش و هم راستا شدن جهت فعالیت با کشورهای توسعه‌یافته مؤثر بوده، زمینه‌ساز هدایت دانشگاه‌ها به سمت کارآفرین شدن باشد. (Modarresi, 2020).

شبکه سازی: پارامتر مهم دیگر در بعد آمادگی‌های زمینه‌ای، شبکه‌های ارتباطی است. توجه به نقش شبکه‌ها و اتحادیه‌ها در جریان کارآفرین شدن دانشگاه بسیار حائز اهمیت است. زیرا کارآفرینی به همفکری و کسب تجربه و تخصص دیگران نیاز دارد. بنابراین لازم است دانشگاه کارآفرین برای توسعه، برقراری ارتباط و پیوند با افراد باتجربه و شاخص و برجسته در کسب و کار، فارغ‌التحصیلان، مراکز رشد و پارک‌های علم و فن‌آوری و شرکتها یا سازمان‌ها است. امروزه رشد و بهره‌وری دانشگاه‌ها نه تنها به مدیریت محیط داخلی بلکه به توسعه و مدیریت روابط با ذینفعان مختلفی که از بخش دولتی و خصوصی می‌آیند نیاز دارد (Etzkowitz, 2017). محیط دانشگاه شامل: افراد، گروه‌ها، سایر دانشگاه‌ها، مؤسسات اجتماعی، مؤسسات اجرایی و بازاریابی است که انواع تعاملات را با مؤسسات آموزش عالی دارند. ویژگی مهم دانشگاه کارآفرین، برخورداری از روابط مناسب با محیط اجتماعی و اقتصادی جامعه و ذی‌نفعان است. نتایج پژوهش و اهمیت شبکه‌ها در موفقیت کارآفرینی دانشگاه مؤید آن است که دانشگاه کارآفرین با برقراری، تعامل چندجانبه با صنعت، دانشگاه، بازار کار و دولت و جلب حمایت‌های دولت، صنایع و منطقه و استفاده از ظرفیت صنایع منطقه و مکانیزم‌های پشتیبانی بیرونی می‌بایست در صدد ایجاد فرصت‌های جدید در روابط درون مرزی و برون مرزی خود باشد. این امر در گذار دانشگاه‌های سنتی به دانشگاه‌های کارآفرین، اثرگذار خواهند بود.

ارزیابی و توسعه: صاحب نظران، کنترل را درجه تطابق عملیات انجام‌شده با عملیاتی که باید انجام شود و تلاش برای جلوگیری از تفاوت‌ها و تضادهای احتمالی می‌دانند (Modarresi, 2019). بررسی انجام‌شده در پژوهش حاضر نشان می‌دهد عامل کنترل به‌عنوان یکی از زمینه‌های مهم، در ادبیات دانشگاه کارآفرین کمتر مورد توجه قرار گرفته است و اجماع زیادی در این خصوص وجود ندارد؛ به‌نحوی که این مفهوم در بین مفاهیم سازمانی دانشگاه کارآفرین در پایین‌ترین سطح رتبه‌بندی از نظر اهمیت قرار دارد. نتایج حاصل از برخی پژوهش‌ها مؤید آن است که کنترل مستقیم و وجود قواعد دست‌وپا گیر و مقررات سخت‌گیرانه، با روحیه علمی، بالأخص در مورد دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی سازگار نیست (Ghahremani et al., 2010). لکن توجه به این مؤلفه از بعد ارزیابی امکانات دانشگاه و ارزیابی تأثیرگذاری اقدامات انجام‌شده در کارآفرین شدن دانشگاه و موفقیت برنامه‌های توسعه ارزشمند است (Leydesdorff & Meyer, 2010). بر اساس گزارش برخی ناظران که آمار ثبت اختراعات دانشگاه آمریکا و قدرت تحرک یک دانشگاه کارآفرین را مورد بررسی قرار داده‌اند؛ دانشگاه‌هایی که سیستم‌های رتبه‌بندی دانشگاهی در خصوص فعالیت‌های کارآفرینی را در نظر نمی‌گیرند؛ به الگوهای پیشین دانشگاهی بازگرداند می‌شوند (Etzkowitz, 2013) این امر اهمیت توجه به ارزیابی را در دانشگاه‌های کارآفرین نشان می‌دهد. لذا اگرچه برنامه‌های ارزیابی با پیچیدگی‌هایی همراه است؛ با این وجود، در همه مراحل جریان کارآفرین شدن دانشگاه می‌بایست جاری باشد تا امکان بررسی، اصلاح و بهینه شدن امور ممکن گردد. دانشگاه برای کارآفرین شدن باید به‌طور گسترده تغییرات محیط و نیازهای بازار را نظارت کند و در پاسخ به تغییرات و سیگنال‌های محیطی، امکانات، تجهیزات و برنامه‌های آموزشی و درسی را به نحوی برنامه‌ریزی کند تا افرادی تربیت گردد که توان هماهنگی با تغییرات و مخاطرات محیطی را داشته، با نوآوری و ارائه دانش کاربردی و عملی به حل مشکلات جامعه و انتقال دانش و تغییر فرهنگ جامعه کمک نمایند. بدیهی است وجود سیستم نظارت در هر مرحله می‌تواند به شناخت انحرافات و اصلاحات لازم کمک نماید. این امر نشان می‌دهد دانشگاه‌های کارآفرین برای بهبود عملکرد خود باید به نوسازی برنامه‌های خود پرداخته و با ابزارها و شیوه‌های نوآوری آموزش و همچنین توسعه مشارکت‌های دولتی و خصوصی و سیستم اندازه‌گیری عملکرد به‌منظور نظارت مداوم نسبت به ارتقاء وضعیت خود اقدام نمایند (Modarresi, 2020). حمایت پژوهشگران مختلف از مؤلفه‌های بعد آمادگی زمینه‌ای در جدول (۳) بیان شده است. در این مطالعه، به منظور رتبه‌بندی مؤلفه‌های شناسایی شده، از آنتروپی شانون استفاده شده است. جدول (۴) چگونگی رتبه‌بندی مؤلفه‌ها و مفاهیم مربوط به آمادگی‌های زمینه‌ای که برای تحقق کارآفرینی در دانشگاه و استقرار دانشگاه کارآفرین ضروری است را معرفی می‌نماید.

جدول (۴) رتبه‌بندی مؤلفه‌ها

رتبه	مفهوم	فرآیند مطلق	فرآیند نسبی	نسبی LN	$\sum_{i=1}^m [P_{ij} \ln P_{ij}]$	عدم اهمیت E	رتبه نسبی اهمیت W	رتبه رتبه‌بندی	رتبه رتبه‌بندی
۵۶	ساختار منعطف و ارگانی	۰.۰۸۱	۲.۵۲	-۰.۲۰۳	۰.۰۷۰	۰.۰۷۵	۱	۶	
۳۵	ساختار غیر متمرکز و متمایز	۰.۰۵۰	۳.۰۱	-۰.۱۴۹	۰.۰۵۱	۰.۰۵۵	۲	۹	
۲۷	ساختار به روز، غیر پیچیده	۰.۰۳۸	۳.۲۷	-۰.۱۲۵	۰.۰۴۳	۰.۰۴۶	۳	۱۳	
۵۷	توسعه روحیه و نگرش کارآفرینانه	۰.۰۸۱	۲.۵۲	-۰.۲۰۳	۰.۰۷۰	۰.۰۷۵	۲	۶	
۶۴	یکپارچه‌سازی فرهنگی	۰.۰۹۱	۲.۴۰	-۰.۲۱۷	۰.۰۷۵	۰.۰۸۱	۱	۴	

رتبه نهایی در	رتبه در مؤلفه	ضریب اهمیت W	عدم اطمینان E	$\sum_{i=1}^m [P_{ij} \ln P_{ij}]$	نسبی فراوانی LN	نسبی فراوانی	فراوانی مطلق	مفاهیم	مؤلفه	
۲	۱	۰.۰۸۸	۰.۰۸۲	-۰.۲۳۸	۲.۲۴	۰.۱۰۶	۷۵	برنامه‌های آموزش کارآفرینی و توسعه نیروی انسانی	توسعه کارآفرینی در آموزش و یادگیری	
۱۰	۲	۰.۰۵۳	۰.۰۴۹	-۰.۱۴۳	۳.۰۶	۰.۰۴۷	۳۳	تدوین برنامه درسی با محتوای کارآفرینانه		
۱۲	۳	۰.۰۴۷	۰.۰۴۴	-۰.۱۲۸	۳.۲۳	۰.۰۴۰	۲۸	روش تدریس و متدولوژی آموزش فعال و متنوع		
۳	۱	۰.۰۸۱	۰.۰۷۶	-۰.۲۱۹	۲.۳۹	۰.۰۹۲	۶۵	برنامه‌های حمایتی دانشگاه	الگوی نقش و مکانیزم های حمایتی - انگیزشی	
۱۱	۳	۰.۰۵۲	۰.۰۴۸	-۰.۱۴۰	۳.۱۰	۰.۰۴۵	۳۲	الگوی نقش		
۸	۲	۰.۰۶۱	۰.۰۵۷	-۰.۱۶۵	۲.۸۵	۰.۰۵۸	۴۱	سیستم پاداش و سازوکارهای انگیزشی	شبکه سازی	
۵	۲	۰.۰۷۶	۰.۰۷۱	-۰.۲۰۵	۲.۵۰	۰.۰۸۲	۵۸	ایجاد شبکه‌های فردی و سازمانی (چند سطحی)		
۱	۱	۰.۰۸۹	۰.۰۸۳	-۰.۲۴۰	۲.۲۳	۰.۱۰۷	۷۶	تعامل دانشگاه، صنعت، کسب و کار و دولت		
۱۴	۱	۰.۰۴۱	۰.۰۳۹	-۰.۱۱۱	۳.۴۳	۰.۰۳۳	۲۳	استفاده از شیوه بین المللی در آموزش و پژوهش	بین المللی شدن	
۱۵	۲	۰.۰۳۳	۰.۰۳۱	-۰.۰۹۰	۳.۷۳	۰.۰۲۴	۱۷	تسهیل تعاملات بین المللی (فنی، علمی، انسانی و فرهنگی)	ارزیابی و توسعه	
۱۶	۱	۰.۰۲۶	۰.۰۲۴	-۰.۰۶۹	۴.۰۸	۰.۰۱۷	۱۲	ارزیابی عملکرد و تاثیر گذاری دانشگاه		
۱۸	۳	۰.۰۰۹	۰.۰۰۸	-۰.۰۲۳	۵.۴۶	۰.۰۰۴	۳	ارزیابی امکانات دانشگاه		
۱۷	۲	۰.۰۱۱	۰.۰۱۰	-۰.۰۲۹	۵.۱۷	۰.۰۰۶	۴	بازنگری و اصلاح	جمع	
							K=۳۵	۷۰۷		

بررسی نتایج حاصل نشان می دهد: مفاهیم برنامه‌های آموزش کارآفرینی و توسعه نیروی انسانی - تعامل دانشگاه، صنعت، کسب و کار و دولت - برنامه‌های حمایتی دانشگاه - یکپارچه سازی فرهنگی - توسعه روحیه و نگرش کارآفرینانه - ساختار منعطف و ارگانیک - ایجاد شبکه‌های فردی و سازمانی در بین مفاهیم مورد مطالعه از بالاترین رتبه برخوردار بودند. رتبه بندی مؤلفه ها نیز نشان داد مؤلفه های فرهنگ کارآفرینانه - شبکه سازی و الگوهای نقش و مکانیزم های حمایتی - انگیزشی در اولویت بالایی نسبت به سایر مؤلفه ها برخوردار بودند و توجه به آنها در ایجاد آمادگی های زمینه ای برای تحول دانشگاه در مسیر کارآفرینی مورد توجه پژوهشگران زیادی قرار گرفته است. مؤلفه های زمینه ای موثر بر ایجاد دانشگاه کارآفرین در نمودار (۲) بیان شده است:

نمودار (۲): مولفه های زمینه ای موثر بر ایجاد دانشگاه کارآفرین

بحث و نتیجه گیری:

مقالات مربوط به دانشگاه کارآفرین و کارآفرینی در محیط دانشگاه بیش از ۴۰ سال است که منتشر شده است. اولین نشر در سال ۱۹۸۳ انجام شده لکن روند رو به رشد پژوهش ها از سال ۲۰۰۳ بوده است (Clauss & Kesting, 2018). بررسی ادبیات دانشگاه کارآفرین نشان می‌دهد؛ اولین پژوهش‌ها در این زمینه بیشتر به دنبال ارائه تعریفی از دانشگاه کارآفرین بوده‌اند که در آن محققان به تبیین مفهوم دانشگاه کارآفرین پرداخته‌اند. در تحقیقات بعدی پژوهشگران توجه خود را بر بررسی عوامل مؤثر بر دانشگاه کارآفرینی معطوف نموده‌اند. در این تحقیقات، عوامل اصلی سازمانی، مدیریتی و موارد مرتبط با دانشگاه کارآفرین تحلیل شده است. تأثیر کارآفرینی بر فعالیت دانشگاه نیز از جمله موضوعاتی بوده که در آن پژوهشگران توضیح می‌دهند که چگونه توسعه دانشگاه کارآفرین بر فعالیت‌های سنتی تأثیر می‌گذارد. نقش دانشگاه‌ها در توسعه اکوسیستم محلی و سنجش عملکرد دانشگاه کارآفرین و بررسی چالش‌های آن نیز از جمله موضوعات دیگری است که به آن پرداخته شده است و در نهایت پژوهش‌هایی که به نحوه توسعه دانشگاه‌های کارآفرین پرداخته و پیامدهای حاصل از آن را ارائه نموده‌اند. تحقیقات جمع‌بندی شده به صورت مرور سیستماتیک ادبیات نیز، توسعه دیدگاه گسترده و جامع در مورد دانشگاه‌های کارآفرینی را موجب شد؛ به نحوی که شاهد انجام مطالعات متعدد توسط صاحب‌نظران در این خصوص هستیم که منتج به ارائه نظریات نظام‌یافته در زمینه دانشگاه کارآفرین شده است. لکن با وجود انباشت مطالعات در زمینه دانشگاه کارآفرین، هنوز توافق نظر چندانی در مورد اجزاء، مؤلفه‌ها و فعالیت‌های این دانشگاه وجود ندارد و بنا به نظر محققانی چون: Schmitz (2017), Mousavi et. Al. (2017), Markuerkiaga et. Al. (2017), Wright et. Al. (2017), Fitcher et. al. (2017), et. al. (2017) تعریف مشخص و دقیقی از دانشگاه کارآفرین، آن گونه که تمامی ابعاد و مؤلفه‌های عملیاتی این دانشگاه را در برگیرد، ارائه نشده است (Modarresi et al. 2020). در این پژوهش تلاش شده به شیوه فراترکیب به شناسایی و تحلیل مولفه‌هایی جهت آمادگی‌های زمینه‌ای در ایجاد و استقرار دانشگاه کارآفرین و تحقق امر کارآفرینی در دانشگاه پرداخته شود و اجزا و عوامل مربوط، شناسایی و به صورت یکپارچه و منسجم ارائه گردد. استفاده از روش فراترکیب در این پژوهش کمک کرد طیف گسترده‌ای از پژوهش‌ها جهت معرفی پارامترهای مربوط به آمادگی‌های زمینه‌ای شناسایی و نظام‌مند شوند. طبقه‌بندی جدید ما از تحقیقات قبلی منجر به شناسایی ۷ مؤلفه کلیدی شامل ساختار کارآفرینانه، فرهنگ کارآفرینانه، توسعه کارآفرینی در آموزش و یادگیری، الگو سازی و مکانیزم‌های انگیزشی-حمایتی، شبکه سازی، بین‌المللی شدن و استقرار سیستم ارزیابی و توسعه است که تحت عنوان آمادگی‌های زمینه‌ای معرفی گردید. این مؤلفه‌ها در پژوهش‌های مختلف توسط پژوهشگران مورد حمایت قرار گرفته است. حمایت پژوهش‌های انجام شده از هریک از مؤلفه‌ها و مفاهیم و مشخصه‌های شناسایی شده در جدول (۱) بیان شده است. در بررسی ادبیات پیشین، میزان حمایت پژوهشگران از هریک از کدها یا مشخصه‌ها، مفاهیم و مؤلفه‌ها مشخص گردید و با کمک روش آنتروپی شانون، اولویت آنها بر اساس میزان حمایت پژوهشگران مشخص شد.

بررسی انجام شده نشان می‌دهد تحولات اساسی در سیستم داخلی دانشگاه، نیاز به آمادگی لازم برای استقرار دانشگاه کارآفرین و تحقق کارآفرینی در دانشگاه دارد. که برای تسهیل جریان کارآفرینی در دانشگاه ضروری می‌باشد. دانشگاه می‌بایست با ایجاد ساختاری منعطف و ارگانیک به جریان نوآوری توجه نموده، زمینه فعالیت‌های نوآورانه و کارآفرینانه سازمان را فراهم نماید. فرهنگ، جزء ضروری این جریان است و طی مسیر کارآفرینی در دانشگاه بدون توجه به حاکمیت فرهنگ کارآفرینانه در دانشگاه ممکن نیست. فرهنگ‌سازمانی کارآفرینانه باید در تمامی سطوح سازمان جاری باشد. در این زمینه باید در خصوص تغییر روحیه و نگرش اعضای سازمان همت شود. توجه به پارامتر آموزش به منظور پرورش و توسعه و بهبود نیروی انسانی از ضروریات جریان توسعه دانشگاه است. دانشگاه باید فرصت ارائه آموزش‌های لازم را به منظور تغییر فرهنگ، نگرش و یادگیری دانش و مهارت مهیا نماید و با ارائه برنامه‌های آموزشی کارآفرینانه و تغییر در برنامه‌های درسی با رویکردی کارآفرینانه و محتوای آموزشی کارآفرینانه، زمینه‌های لازم را به منظور پرورش و بهبود نیروی انسانی دانشگاه فراهم نماید. موفقیت در این امر و موفقیت در فرایند کلی کارآفرینی دانشگاه با ارائه سیاست‌های حمایتی مختلف و سازوکارهای انگیزشی و پاداش ممکن می‌گردد. توجه به سطوح قابلیت‌های سازمان و ایجاد تعاملات گسترده درونی، بیرونی، چند سطحی، فردی و گروهی، لازمه موفقیت در طی مسیر کارآفرینی دانشگاه است. عامل مهم دیگری که در ادبیات پژوهش مورد نظر قرار گرفته و توجه به آن می‌تواند برای کارآفرین شدن دانشگاه مفید باشد بین‌المللی سازی است. که فرصت‌های تعامل با کشورها و فرهنگ‌های دیگر را فراهم نموده در ایجاد فرصت‌های بهینه جهت تبادل اطلاعات و فن‌آوری جهت ارتقای دانشگاه و تبادل تجربیات موفق و ناموفق آن‌ها می‌تواند تأثیر مؤثری در برنامه‌های کارآفرینی دانشگاه جهت طی طریق به سمت کارآفرینی باشد و در نهایت استقرار سیستم ارزیابی است که بازخورد اقدامات انجام شده مورد بررسی و اصلاح قرار گیرد.

در این مطالعه، مؤلفه‌های شناسایی شده؛ به عنوان پارامترهای افزون کننده یا بازدارنده رفتار کارآفرینی در دانشگاه محسوب می‌شود که زمینه‌ساز فعالیت‌های کارآفرینی دانشگاه است تا با تغییرات اساسی در سیستم و ایجاد آمادگی‌های لازم، شرایط کارآفرین شدن دانشگاه و انجام فعالیت‌های کارآفرینانه دانشگاه را فراهم نماید. مؤلفه‌های فوق در این پژوهش تحت عنوان عوامل زمینه‌ای یا آمادگی‌های زمینه‌ای (اساسی) نام برده شده و میزان پشتیبانی پژوهش‌های پیشین در مورد هریک از آن‌ها به عنوان پارامترهایی که توجه به آن نقشی اساسی برای کارآفرین شدن دانشگاه دارد و لازمه تحقق کارآفرینی در دانشگاه است؛ بیان شده است. با توجه به مطالب بیان شده در این پژوهش، دانشگاه‌ها برحسب میزان توجه خود به هریک از پارامترهای مطرح شده، می‌توانند به درجاتی کارآفرین محسوب شوند. در راستای دانشگاه کارآفرینی ایده آل، مدیریت دانشگاه باید از پذیرش یک رویکرد «یک اندازه برای همه» جلوگیری کند آموزش عالی یکنواخت نیست. بین سیستم‌های آموزش عالی کشورهای

مختلف و حتی بین مؤسسات در یک سیستم آموزشی مشابه تفاوت‌های قابل توجهی وجود دارد که این امر در جریان کارآفرینی دانشگاه باید مورد توجه قرار گیرد.

توجه جامع و همه‌جانبه پژوهش حاضر به همه مؤلفه‌های زمینه ساز کارآفرینی در دانشگاه، اعم از مؤلفه‌های پر استناد و پراهمیت و همچنین مؤلفه‌های کم استناد در ادبیات پژوهش، مؤید توجه و درک همه‌جانبه، دقیق و جامع این پژوهش و دید کل گرایانه آن به نظرات مختلف مطرح شده و جمع بندی آن در قالب جدیداست، که اطلاعات ارزشمندی برای توسعه دانشگاه کارآفرین و تعیین مسیر تحقیقاتی آینده در اختیار علاقمندان قرار می دهد.

محدودیت های پژوهش :

تحقیق فوق اگرچه از روش پژوهشی مناسبی برخوردار است و به نحو صحیحی انجام گرفته است؛ اما از محدودیت‌هایی نیز برخوردار بوده است. از جمله اینکه: تجزیه و تحلیل اطلاعات بر اساس مطالعه مجموعه‌ای از ۱۲۳ پژوهش که به شیوه هدفمند انتخاب شده صورت گرفته درحالی که پژوهش‌های دیگری نیز وجود داشته که در این مطالعه مورد استفاده قرار نگرفته است. محدودیت دوم اینکه این بررسی عمدتاً مبتنی بر تحلیل محققان و تفسیر آن‌ها از ادبیات است و به‌ناچار تحت تأثیر دیدگاه‌های آن‌ها قرار می‌گیرد. محدودیت سوم اینکه نتایج حاصل، صرفاً از طریق مطالعه ادبیات پژوهشی و تفسیر نظر نویسندگان حاصل شده است. درحالی که منابع و شیوه‌های دیگری هم وجود داشته که در این پژوهش مورد استفاده قرار نگرفته است.

با توجه به اینکه در این پژوهش، جمع‌بندی و تحلیل پژوهش‌ها بر اساس سنتز ادبیات و به صورت منسجم و یکپارچه انجام شده، بینش جدید و ارزشمندی در این زمینه ارائه نموده که می‌تواند در تغییر سیاست دانشگاه‌ها در تبدیل شدن به کارآفرینی مؤثر باشد؛ پیشنهاد می‌شود نقش حمایتی دانشگاه جهت کارآفرینی مورد توجه قرار گیرد. زیرا، اساتید، دانشجویان و کارکنان برای کارآفرین شدن نیاز به حمایت مالی- انگیزشی- حقوقی دارند و می‌بایست از ایده‌های ارائه شده جهت تبدیل به طرح‌های عملی حمایت شوند. هرچه شدت حمایت‌های ارائه شده دانشگاه بیشتر باشد؛ طی مسیر کارآفرینی دانشگاه سهل تر خواهد بود. همچنین جهت ایجاد آمادگی اولیه برای فعالیت کارآفرینانه، سیاست‌های آموزشی در کلیه رشته‌های دانشگاهی، مبتنی بر کارآفرینی تدوین و ارایه گردد و ارزیابی چگونگی اجرای سیاست‌های کارآفرینی در دانشگاه، بطور مستمر و مداوم صورت پذیرد.

منابع:

- Abbaspour, Abbas (2018). *Advanced Human Resource Management*, Samat Publications, 11th Edition. (In Persian).
- Aranha, E. A. and Garcia, N. P. (2014). Dimensions of a metamodel of an entrepreneurial university. *African Journal of Business Management*, 8(10), 336-349
- Azar, A., Mirfakhreddiny, S., Anvari Rostamy, A. (2017). Comparative Study of Data Analysis in Six Sigma Statistical Tools and MADM techniques. *Management Research in Iran*, 12(4), 1-35. (In Persian).
- Belitski, M., & Aginskaya, H. (2018). Defining academic spinoffs and entrepreneurial university. In *Technology Entrepreneurship* (pp. 211-223). Springer, Cham.
- Bench, S, & Day, T. (۲۰۱۰) "The user experience of critical care discharges: a meta-synthesis of qualitative research", *International journal of nursing studies*, ۴۹: (۴) ۴۷-۴۹
- Blenker, P., Dreisler, P. and Kjeldsen, J. (2006) *Entrepreneurship education: The new challenge facing the universities: A framework for understanding and development of entrepreneurial university communities*, Department of Management, Aarhus School of Business.
- Centobelli, P., Cerchione, R., & Esposito, E. (2019). Exploration and exploitation in the development of more entrepreneurial universities: A twisting learning path model of ambidexterity. *Technological Forecasting and Social Change*, 141, 172-194.
- Civera, A., Donina, D., Meoli, M., & Vismara, S. (2019). Fostering the creation of academic spinoffs: Does the international mobility of the academic leader matter? *International Entrepreneurship and Management Journal*, 1-27
- Clauss, T., Moussa, A. and Kesting, T. (2018) 'Entrepreneurial university: a stakeholder-based conceptualisation of the current state and an agenda for future research', *Int. J. Technology Management*, Vol. 77, Nos. 1/2/3, pp.109-144
- De Sandes-Guimaraes, L.V., Ribeiro, A.T.V.B., Axel-Berg, J.H., de Rosso Manços, G., & Plonski, G.A. (2020). The impact of international student mobility programs on Brazilian students' perceptions of entrepreneurialism. *Journal of Studies in International Education*, 24(2), 249-268.
- EC-OECD (European Commission & the Organization for Economic Co-operation and Development). (2012) *A Guiding Framework for Entrepreneurial Universities*, accessed Education articles, Final version, 18th December
- Etzkowitz, H. (2013a) 'Anatomy of the entrepreneurial university', *Social Science Information Sur Les Sciences Sociales*, Vol. 52, No. 3, pp.486-511.
- Etzkowitz, H. (2017). Innovation lodestar: the entrepreneurial university in a stellar knowledge firmament. *Technological Forecasting and Social Change*, 123, 122-129
- Farsi J.Y., Modarresi, M., Motavaseli, M., Salamzadeh, A., (2014) Institutional Factors Affecting Academic Entrepreneurship: The Case of University of Tehran, *Economic Analysis*, 47(1-2), 139-159.
- Fayolle, A., & Redford, D. T. (Eds.). (2014). *Handbook on the entrepreneurial university*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing.
- Feola, R., Parente, R., & Cucino, V. (2020). The Entrepreneurial University: How to Develop the Entrepreneurial Orientation of Academia. *Journal of the Knowledge Economy*, 1-22.
- Fernández-Nogueira, D., Arruti, A., Markuerkiaga, L., & Saenz, N. (2018). The entrepreneurial university: A selection of good practices. *Journal of Entrepreneurship Education*, 21(3), 1-17
- Fichter, K., & Tiemann, I. (2017). "Factors influencing university support for sustainable entrepreneurship: Insights from explorative case studies" *Journal of Cleaner Production*, 175: 512-524
- Gibb, A., Haskins, G. and Robertson, I. (2009) 'Leading the entrepreneurial university: Meeting the entrepreneurial development needs of higher education institutions', in YORK, S. N. (ed.) *Universities in Change*, pp.9-45
- Guerrero, M. and Urbano, D. (2010) *The creation and development of entrepreneurial universities in Spain: An institutional approach*, Nova Science Publishers
- Guerrero, M., Cunningham, J. A., & Urbano, D. (2015). Economic impact of entrepreneurial universities' activities: An exploratory study of the United Kingdom. *Research Policy*, 44(3), 748-764.

- Guerrero, M., Toledano, N., and Urbano, D. (2011), 'Entrepreneurial universities and support mechanisms: a Spanish case study', *International Journal of Entrepreneurship and Innovation Management*, 13(2), pp 144-160
- Guerrero, M., Urbano, D., Fayolle, A., Klofsten, M., & Mian, S. (2016). Entrepreneurial universities: emerging models in the new social and economic landscape. *Small Business Economics*, 47(3), 551-563.
- Guerrero-Cano, M., Kirby, D., & Urbano, D. (2006). A literature review on entrepreneurial universities: An institutional approach. In *3rd Conference of Pre-communications to Congresses*, University of Barcelona.
- Hayter, C. S., & Cahoy, D. R. (2018). Toward a strategic view of higher education social responsibilities: A dynamic capabilities approach. *Strategic Organization*, 16(1), 12-34
- Hayter, C. S., & Cahoy, D. R. (2018). Toward a strategic view of higher education social responsibilities: A dynamic capabilities approach. *Strategic Organization*, 16(1), 12-34.
- Jabbari F, Azizi M, Salehi M J, Navazeni B. Designing an International Academic Entrepreneurship Model. *IRPHE*. 2020; 26(3):19-46 URL: <http://journal.irphe.ac.ir/article-1-4244-fa.html> (In Persian).
- Ketikidis, P. H., Ververidis, Y., & Kefalas, P. (2012). An Entrepreneurial Model For internationalisation of Higher education: The Case of City College, An International Faculty of The University of Sheffield. *The 11th International Conference on Science-to-Business Marketing and Successful Research Commercialization*, 90-102.
- Khorsandi Taskooh, Ali, (2015). Analysis of Theoretical Foundations and Goals of Internationalization, / Iranian Higher Education Association Quarterly, Year 7, Issue 3, (In Persian).
- Klofsten, M., Fayolle, A., Guerrero, M., Mian, S., Urbano, D., & Wright, M. (2019). The entrepreneurial university as driver for economic growth and social change-Key strategic challenges. *Technological Forecasting and Social Change*, 141, 149-158 .
- Leydesdorff, L. and Meyer, M. (2010) 'The decline of university patenting and the end of the Bayh-Dole effect', *Scientometrics*, Vol. 83 No. 2, pp. 355-362.
- Liu, S., & van der Sijde, P. C. (2021). Towards the Entrepreneurial University 2.0: Reaffirming the Responsibility of Universities in the Era of Accountability. *Sustainability*, 13(6), 3073.
- Madarresi Saryazdi S J, Abbas pour A, Ghiasi S, Sakhdari K. Presenting a Model for the Entrepreneurial University: A Meta- Synthesis Research. *ihej*. 2019; 11 (1) :67-98 (In Persian).
- Markuerkiaga, L., Errasti, N. and Igartua, J. I. (2014) 'Success factors for managing an entrepreneurial university: Developing an integrative framework', *Industry and Higher Education*, Vol. 28 No. 4, pp. 233-244
- Mazdeh, M. M., Razavi, S. M., Hesamamiri, R., Zahedi, M. R., & Elahi, B. (2013). An empirical investigation of entrepreneurship intensity in Iranian state universities, *Higher Education*, 65(2), 207-226
- Modarresi S, S Jamileh (2020) Principles of supervision, Termeh Publications - 22th edition. (In Persian).
- Modarresi S, S Jamileh (2020) Explaining the effective components on the entrepreneurial university with a meta-combined approach "under the guidance of Professor Abbas Abbaspour, Allameh Tabatabai University, Faculty of Management, Tehran. (In Persian).
- Modarresi saryazdi, S., Abbaspour, A., modarresi saryazdi, A. (2022). Identifying the strategic drivers of entrepreneurial University by a Meta-Synthesize. *Karafan Quarterly Scientific Journal*, (), -. doi: 10.48301/kssa.2022.286292.1533 (In Persian).
- Modarresi, S. J., Abbaspour, A., Sakhdari, K., Ghiasi, S. (2020). Identifying the Organizational Factors Affecting the Entrepreneurial University: A Meta-synthesize, *Organizational Culture Management*, 18(3), 424-456. (In Persian)
- Modarresi, S.S Jamileh and Modarresi, Seyed Mohammad Mehdi, (2018), Entrepreneurship, Termeh Publications. Eleventh edition. (In Persian).
- Mohaghar, M. Jafarnejad, A.; Modarres Yazdi, M. and Sadeghi, M. R. (2013). Presenting a Comprehensive Model of Information Coordination of Automotive Supply Network Using Hypertext Method, *Quarterly Journal of Scientific Information Management*, 5(4), 194-161. (In Persian).
- Mousavi, Seyed Hossein, Salehi Imran, Ebrahim, Faraskhah, Maghsoud, Tawfiqi, Jafar. (2018). Presenting the development model of entrepreneurial university in Iran. *Iranian Journal of Engineering Education*, 19(76), 1-28. (In Persian).

- Naderi Nabi, Nahid, (2013), "Study of the role of main activities and academic support in entrepreneurship of Iranian public universities and presenting the model of entrepreneurial university, PhD thesis, Faculty of Psychology and Social Sciences, University of Isfahan, Supervisor: Saeed Rajaipour, Consultant: Ahmad Reza Nasrasfahani. Principles of supervision - Termeh Publications - 20th edition
- O'Shea, R.P., Allen, T.J., Morse, K.P., O'Gorman, C., & Roche, F. (2007), delineating the anatomy of an entrepreneurial university. *R & D Management*, 37(1), 1-16
- Pazirofteh, Z., Yousefi Saidabadi, R., Fattahi, M. (2020). Presenting an Entrepreneurial University Development Model Based on Stabilized Knowledge-Based Businesses (A Case Study: Sharif University of Technology, Tehran, Iran). *Journal of Educational Planning Studies*, 9(17), -. doi: 10.22080/eps.2021.3192 (In Persian).
- Peterka, S. O. (2008) *Entrepreneurial universities in a function of effective dissemination of intelectual property of universities*. J.J. Strossmayer University in Osijek, Faculty of Economics.
- Qahramani, Mohammad, Pardakhtchi, Mohammad Hassan. Hosseinzadeh Taher. Organizational culture and its relationship with organizational entrepreneurship. *Public Management Perspectives Quarterly* No. 1 winter 2006. 25-39 (In Persian).
- Rothaermel, F. T., Agung, S. D. and Jiang, L. (2007), 'University entrepreneurship: a taxonomy of the literature', *Industrial and Corporate Change*, Vol. 16 No.4, pp.691-791
- Rubens, A., Spigarelli, F., Cavicchi, A., & Rinaldi, C. (2017). Universities' third mission and the entrepreneurial university and the challenges they bring to higher education institutions. *Journal of Enterprising Communities: People and Places in the Global Economy*, Volume 11 Issue 03, pp. 354-372, ISSN: 1750-6204
- Safarian Navekhi, Masoumeh and Zahed Babalan, Adel and Moeini Kia, Mehdi and Rezaei Sharif, Ali, (2019), Qualitative study: Identifying the components of Karafarin University, <https://civilica.com/doc/1225083>
- Sandelowski, M. & Barroso, J. (2007). *Handbook for Synthesizing Qualitative Research*. New York: Springer publishing company
- Schmitz, A., Urbano, D., Dandolini, G. A., de Souza, J. A., & Guerrero, M. (2017). Innovation and entrepreneurship in the academic setting: A systematic literature review. *International Entrepreneurial and Management Journal*, 13(2), 369-395. <https://doi.org/10.1007/s11365-016-0401-z>
- Shah, S. I., Shahjehan, A., & Afsar, B. (2018). Determinants of Entrepreneurial University Culture under Unfavorable Conditions: Findings from a Developing Country. *Higher Education Policy*, 1-23.
- Sohrabi, Babak, Azami, Yazdani, & Hamid Reza. (2011). Pathology of research conducted in the field of Islamic management with a hybrid approach. *Public Management Perspectives*, 6, 9-24.
- Sperrer, M., Müller, C., & Soos, J. (2016). The concept of the entrepreneurial university applied to universities of technology in Austria: already reality or a vision of the future? *Technology Innovation Management Review*, 6(10), 37-44
- Sporn, B. (2001), 'Building adaptive universities: emerging organisational forms based on experiences of European and US universities', *Tertiary Education and Management*, Vol 7, pp 121-134.
- Sporn, B. (2001), 'Building adaptive universities: emerging organisational forms based on experiences of European and US universities', *Tertiary Education and Management*, Vol 7, pp 121-134.
- Taghipour Zahir, Ali and Hassan Moradi, Narges, (2006), The Appropriate Model of Karafarin University, *Journal of Economics and Management*. Issue 69 (In Persian).
- Tunio, M. N. (2020). *Academic entrepreneurship in developing countries: contextualizing recent debate*. In Research Handbook on Entrepreneurship in Emerging Economies. Edward Elgar Publishing
- Urbano, David & Aparicio, Sebastian & Guerrero, Maribel & Noguera, Maria & Torrent-Sellens, Joan, (2017). "Institutional determinants of student employer entrepreneurs at Catalan universities," *Technological Forecasting and Social Change*, Elsevier, vol. 123(C), pages 271-282.
- Volpe, M. D. (2018). Entrepreneurial University and Business Education: Towards a Network Model. *Business and Management*, 13 (3), 13-27
- Wright, M., Siegel, D. S., & Mustar, P. (2017). An emerging ecosystem for student start-ups. *The Journal of Technology Transfer*, 42(4), 909-922.
- Ziyae, B., Rezvani, M., Mobarki, M., Tajpour, M. (2019). Internationalization pattern of University with an Entrepreneurial Approach (case study: Iranian Universities). *Journal of Entrepreneurship Development*, 12(2), 301-320. doi: 10.22059/jed.2019.285814.653079.